

Odkaz hrdiny

Medailonek Miloslava Masopusta

V neděli 4. ledna 2026 se uzavřela jedna z důležitých kapitol novodobých českých vojenských dějin. A zároveň byl smutným okamžikem dějin volyňských Čechů. V požehnaném věku 101 let nás navždy opustil generál Ing. Miloslav Masopust – muž, jehož život byl ztělesněním odvahy, pevné víry ve svobodu a hluboké lásky k vlasti.

S jeho odchodem ztrácíme nejen jednoho z posledních přímých účastníků osvobozovacích bojů druhé světové války, ale také laskavého a moudrého člověka, který byl pro nás všechny morálním majákem.

Krev volyňských Čechů:

Kořeny hrdinství

Miloslav Masopust patřil k hrdé etnické skupině volyňských Čechů. Právě v tomto společenství se po generace pěstovala výjimečná pracovitost, vynalézavost a až dojemná úcta k předkům. Naši předci volyňští Češi byli lidé s velkým srdcem, kteří měli českou zemi a demokratické Československo

pevně ukotvené ve svých myslích. Miloslav, kterému přátelé neřekli jinak než Míla, se narodil 26. září 1924 v obci Český Straklov na Volyni. Vyrůstal v rodině učitele, kde se vzdělání a vlastenectví pokládalo za nejvyšší hodnoty.

Když se na jaře 1944 začal na Volyni formovat 1. československý armádní sbor v SSSR, nebylo pro mladého Mílu ani jeho tatínka jiné cesty než se přihlásit do služby. Nasazovali životy za vlast, kterou mnozí z nich nikdy neviděli, ale pro kterou byli ochotni obětovat vše.

Cesta z pekla Dukly do osvobozené Prahy

Po náročném výcviku velitelů čet v Lucku byl Miloslav zařazen k 1. rotě samostatného praporu samopalníků. Jeho křest ohněm přišel na jednom z nejtragičtějších míst naší historie – v Karpatsko-dukelské operaci. Zde, v krvavých bojích o každý metr půdy, byl 11. září 1944 raněn. Další dva měsíce strávil v nemocnicích, ale jeho vůle pokračovat v boji překonala i bolest.

Redakční uzávěrky

ČÍSLO 1: uzávěrka byla v pondělí 26. 1.
vychází v polovině února

ČÍSLO 2: uzávěrka pátek 27. 3.
vyjde v polovině dubna

ČÍSLO 3: uzávěrka pondělí 25. 5.
vyjde v polovině června

ČÍSLO 4: uzávěrka pátek 24. 7.
vyjde v polovině srpna

ČÍSLO 5: uzávěrka pátek 25. 9.
vyjde v polovině října

ČÍSLO 6: uzávěrka pondělí 23. 11.
vyjde v polovině prosince

Z regionů

Pozvánka pro region Chomutov

Region Chomutov zve členy vždy poslední středu v měsíci od 13 hodin do restaurace Čekárna v Chomutově nad autobusovým nádražím v termínech: 25. 2., 25. 3., 29. 4., 27. 5., 24. 6. Dne 25. září se koná výroční setkání v knihovně v Chomutově, 21. 10., 25. 11. a 16. 12. 2026 opět v restauraci Čekárna.

Pozvánka na Výroční členskou schůzi

Výbor regionu Litoměřice srdečně zve své členy a jejich přátele na Výroční členskou schůzi, která se uskuteční v sobotu dne 28. března 2026 od 10 hodin v sále hotelu Koliba. Na jednání bude projednána naše činnost v minulém roce a záměry na rok 2026, dále bude možnost vyrovnat členský příspěvek na rok 2026, pokud jste tak dosud neučinili. Budeme se na Vás těšit. Za region předseda Miroslav Kučera a jednatelka Daniela Zelenková.

Přednáška o M. Masopustovi v Podbořanech

Infocentrum a Muzeum Podbořany zve na přednášku u příležitosti nedávného úmrtí generála Miloslava Masopusta, rodáka z Českého Strakova. Proběhne v přednáškovém sále v Muzeu Podbořany. Přednášet bude Bc. Roman Štěr a termín je 28. květen od 17 hodin.

Pozvánka pro region Praha Vyšehrad

Lednové setkání tj. první v roce 2026 neproběhlo. Letošní první setkání bude poslední únorovou středu 25. 2. 2026 od 15 hodin, jako vždy v žižkovském hotelu OSTAŠ, Orebtská 8.

Muzejní pedagogika v Podbořanech

Muzeum Volyňských Čechů v Podbořanech nabízí lektorovaný program pro 2. stupeň základních a středních škol, popřípadě materiály vhodné na projektové dny ve školách. Pracovní listy jsou také volně ke stažení na webových stránkách www.dcku.cz v kategorii edukace. Lektorovaný program je věnován osudům volyňských Čechů od jejich příchodu na Volyň v 19. století až po velké reemigrační vlny ve století dvacátém. Žáci se prostřednictvím různých druhů textů, map a svědectví seznámí s životem na Volyni i složitou národnostní a geopolitickou situací regionu. Prohloubí si znalosti především z dějin 20. století a pochopí, čím se v tomto období čeští krajané na Volyni potýkali.

Text: Hana Oktábcová

Po doléčení se vrátil do služby. Jako velitel dopravní čety u 5. dělostřeleckého pluku prošel náročnou cestu osvobozování republiky, která pro něj symbolicky vyvrcholila triumfálním pochodem centrem svobodné Prahy. Byl to okamžik, na který vzpomínal s hrdostí po celý zbytek života.

Život v míru: Služba republice a rodině

Po válce se rodina usadila v Mlékojedech na Lovosicku. Ačkoliv mohl Míla zvolit klidný civilní život, jeho vlastenecké cítění mu velelo jinak. Rozhodl se pro profesionální vojenskou kariéru. Doplnil si vysokoškolské vzdělání a stal se uznávaným odborníkem u dělostřelectva a raketového vojska. Armádě sloužil oddaně až do roku 1980, kdy odešel do zálohy.

Ani v důchodu však nezahálel. Stal se jedním z nejaktivnějších členů Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel (SČVP) a dlouhá léta působil jako místopředseda Československé obce legionářské. Byl mostem mezi minulostí a přítomností, trpělivým vypravěčem, který mladým generacím předával hodnoty, za které kdysi krvácel.

Poslední sbohem s vojenskými poctami

Rozloučení s panem generálem proběhlo 12. ledna 2026 ve Vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého na Hradčanech. Byl to obřad plný úcty a vážnosti, kterého se zúčastnila řada významných osobností. Mezi smutečními hosty nechyběla odcházející ministryně obrany Jana Černochová, armádní generál Karel Řehka, zástupci Kanceláře prezidenta republiky a velení Armády ČR.

Za komunitu volyňských Čechů se přišli poklonit předseda spolku SČVP Mgr. Miroslav Srbecký, historička PhDr. Dagmar Martinková, předseda regionu Hl. město Praha Marek Kristián Loukotka, Jiřina Kolářová a za region Praha Vyšehrad jeho předseda Ing. Miloslav Košťál.

Když se nad Hradčany rozezněly čestné salvy a tóny vojenské trumpet, v očích přítomných se zračil smutek, ale i hluboký vděk. Odešel velký pohodář, člověk s neutuchajícím optimismem, jehož moudrost nás vždy udivovala a jehož přítomnost nás uklidňovala.

V roce 2005 mu prezident Václav Klaus udělil hodnost brigádního generála. Prezident Miloš Zeman jej v roce 2019 jmenoval generálmajorem a dále jej jmenoval do hodnosti generálporučíka ve výslužbě. Získal mnoho vyznamenání včetně Řádu Bílého lva. Drahý Mílo, jistě jsi za svého života následující slova slyšel mnohokrát: Děkujeme za svobodu, kterou jsi nám vybojoval, a za úsměv, kterým jsi nás obdarovával.

Čest Tvoji památce!

Text: Miroslav Srbecký, foto: Seznam Zprávy/ Michal Šula.

Pozvánka na zájezd

Milí volýřáci a přátelé,
v letošním roce pořádá Moravskoslezský region ve spolupráci s regionem Vyškov zájezd na Šumpersko. Uskuteční se v době piety v Novém Malíně, tedy ve dnech 10.-12. července 2026.

Prohlédneme si přehradu Dlouhé stráně, zúčastníme se pietního aktu k 83. výročí vypálení Českého Malína na Volyni, navštívíme zajímavá místa v Šumperku, například Muzeum Čarodějnických procesů a dále v neděli Zámek Velké Losiny. Máme i jedno překvapení...

Vyjíždět budeme tradičně z Nového Jičína a zastavíme dvakrát v Olomouci na vám již známých nástupních místech. Cena zájezdu je 3000 Kč pro naše členy a 3300 Kč pro ostatní účastníky zájezdu. V ceně je cesta autobusem s řidičem Pavlem, ubytování na 2 noci se snídaní (v Hotelu Koruna a Pod Radnicí nedaleko od sebe v Šumperku), oběd v rámci piety v Novém Malíně, 2x večeře v Hotelu Koruna, vstupné do muzea a na zámek. Dále samozřejmě budeme kupovat věnec na pietu a něco na památku pro účastníky zájezdu.

Účast na jednotlivých částech společného programu je dobrovolná. Podle zájmu si můžete udělat individuální program v Šumperku, například setkat se s rodinou nebo se sami projít po městě.

Pokud by někdo chtěl přijet po vlastní ose a jen se s námi ubytovat a zúčastnit programu, není to žádný problém.

Prosím o zasílání předběžných přihlášek do 15. 3. 2026, o platbách a dalších podrobnostech týkajících se zájezdu Vás budu průběžně informovat. V případě jakýchkoliv dotazů mě neváhejte kontaktovat.

Dáša Dohnáková, předsedkyně Moravskoslezského regionu
tel. 724 100 125
e-mail: dohnalkova.d@seznam.cz

PŘEHLED HOSPODAŘENÍ V ROCE 2025 – SČVP, z.s.

(Uvedeno pouze SČVP, bez účtovaných projektů)

I. PŘÍJMY (plán vs. skutečnost)

- 1. Členské příspěvky (1050x 250 Kč):** Plán 262 500 Kč | Skutečnost 224 550 Kč | Plnění 85.5 %
- 2. Dar na tisk, na spolek:** Plán 90 000 Kč | Skutečnost 126 495 Kč | Plnění 140.5 %
- 3. Projekty:** Plán 0 Kč | Skutečnost [neuvedeno]
- 4. Úroky:** Plán 8 000 Kč | Skutečnost 12 351 Kč | Plnění 154.4 %
- 5. Prodej knih:** Plán 10 000 Kč | Skutečnost 20 081 Kč | Plnění 200.8 %
- 6. Vratky, jiné příjmy:** Plán 0 Kč | Skutečnost 16 103 Kč
- 7. Příjmy celkem:** Plán 370 500 Kč | Skutečnost 399 580 Kč | Plnění 107.84 %

II. VÝDAJE (plán vs. skutečnost)

- 1. Zpravodaj DPČ:** Plán 30 000 Kč | Skutečnost 30 000 Kč
- 2. Matrikář DPČ:** Plán 14 400 Kč | Skutečnost 14 400 Kč
- 3. Správa web. stránek:** Plán 8 000 Kč | Skutečnost 7 561 Kč
- 4. Zpravodaj celkem (Tisk 80 000, Distribuce 90 000):** Plán 170 100 Kč | Skutečnost 165 436 Kč
- 5. Cestovné:** Plán 30 000 Kč | Skutečnost 16 881 Kč
- 6. Účetní:** Plán 30 000 Kč | Skutečnost 22 071 Kč
- 7. Za materiál, věci:** Plán 20 000 Kč | Skutečnost 19 842 Kč
- 8. Za služby:** Plán 10 000 Kč | Skutečnost 9 527 Kč
- 9. Rezerva:** Plán 58 000 Kč | Skutečnost 34 603.70 Kč
- 10. Výstava KOČ:** Plán 0 Kč | Skutečnost 20 786.20 Kč
- 11. Za knihy:** Plán 0 Kč | Skutečnost 1 139 Kč
- 12. Výdaje celkem:** Plán 370 500 Kč | Skutečnost 342 246.90 Kč | (92.37 % z plánovaných výdajů)

III. STAV FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

Položka Stav k 1. 1. 2025 | Stav k 31. 12. 2025
Pokladny a účty regionů 291 400 Kč [neudáno]
Hlavní účet spolku 1 404.94 Kč | 320.99 Kč
Spořicí účet spolku 438 316.11 Kč | 480 608.86 Kč
Pokladna spolku 6 505 Kč | 1 626 Kč
CELKEM 446 262.05 Kč | 482 555.

Rozloučení s generálem Masopustem

Dne 12. ledna 2026 proběhl v kostele svatého Jana Nepomuckého na Hradčanech pohřeb válečného hrdiny a veterána, generála Miloslava Masopusta.

Pietní atmosféru rozlučkového obřadu doprovázely proslovy a projevy hlavního kaplana Jaroslava Knichala, generálního poručíka Radka Hasaly, který se loučil jménem Kanceláře prezidenta republiky, náčelníka Generálního štábu Armády ČR Karla Řehky, ale například také ředitele Odboru pro válečné veterány a válečné hroby Ministerstva obrany plukovníka Roberta Speychala, jehož zvláštní poděkování patřilo manželce pana generála, paní Heleně Masopustové, za péči a oporu, kterou manželovi věnovala. Krátký projev přednesli také zástupci České obce legionářské a zástupci delostřeleckého vojska.

Na rozloučení byli přítomni také zástupci SČVP i další významní hosté, arcibiskup Jan Graubner, bývalá ministryně obrany Jana Černochová, primátor Bohuslav Svoboda, senátoři Tomáš Czernin a Pavel Fischer, slovenský velvyslanec Martin Muránsky a další.

Čestná stráž na konci rozloučení vyzvedla rakev a před kostel vyšel průvod. Průvod vedl voják s Řádem Bílého lva, za ním další člen čestné stráže nesl generálovu čepici a poté následovala rakev, rodina a smuteční hosté. Závěrem se ozvaly tři salvy z pušek, fanfára a poslední salutování od celého nádvoří.

Text: N. Chejnovská, foto: M. K. Loukotka.

(Zdroj: oficiální zpráva VHÚ)

Zpráva o činnosti regionu SČVP Praha Vyšehrad

Dne 10. 12. 2025 jsme se v přátelské předvánoční atmosféře sešli na členské schůzi, která schválila vizi činnosti pro rok 2026.

Její součástí byla zajímavá přednáška Mgr. et Mgr. Gabriely Havlůjové, která nám na příkladech obcí Lidice a Malín Český vedle historie jejich vypálení prezentovala dva možné přístupy medializace historie a piet – stereotypní, které se používají opakovaně a mnohdy odrazují posluchače od účasti na nich, a nestandardní, které – oproštěné od mýtů – hledají neotřelé přístupy, jdou stručně „do hloubky“, propojují vzpomínky pamětníků a historickými souvislostmi a zaujmou tak širší okruh zájemců o odbojovou problematiku (v neposlední řadě také z řad mladé generace). To je přístup, korespondující s cílem, který jsme si v našem regionu vytýčili.

Mezi sebou jsme přivítali také další zajímavé hosty: Mgr. Ondřeje Chrásta (vnuka válečného veterána ThDr. Jana Křivky) z Ministerstva kultury, PhDr. Ing. Zdeňka Lyčku z Ministerstva zahraničních věcí, PhDr. Evu Hájkovou z Odboru kultury, památkové péče a spolků Úřadu pro MČ Prahy 3 a zástupce třech regionů SČVP (Chomutov, Olomouc a Šumperk), se kterými jsme si mohli vyměnit zkušenosti.

Potěšující je, že počet našich členů opět vzrostl a že mezi nimi jsou i příslušníci mladé generace.

Dohodli jsme se, že lednové setkání z programu na rok 2026 vypustíme a že se letos poprvé sejdem v poslední únorovou středu 25. 2. 2026 od 15:00 hod. – již tradičně v žižkovském hotelu OSTAŠ, Orebtská 8.

Všem členům našeho regionu jsme sdělili smutnou zprávu: v neděli 4. ledna 2026 nás ve věku 101 let opustil generálporučík v.v. Ing. Miloslav Masopust. Prezenci o této volyňské osobnosti a reportáž z pohřebním obřadu, který 12. 1. 2026 za mé účasti proběhl v pražském Vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého, si promítneme na únorovém setkání.

Předesílám, že na březnovém setkání 25. 3. 2026 proběhne zajímavá přednáška s promítáním, ve které nás PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka seznámí s problematikou vězněných československých vojáků v Kyrgyzstánu, z nichž část vstoupila do čs. legií, a souvisejícími událostmi – bude v ní také zmíněná problematika družstva „Interhelpo“ vč. rodiny Alexandra Dubčeka. Následné setkání se uskuteční 29. 4. 2026.

Mějte se hezky, těším se na setkání s Vámi.

Text a foto: Ing. Miloslav Košťál, předseda regionu SČVP Praha Vyšehrad

G.Havlůjová, Z.Lyčka, O.Chrást.

Velkoplošná obrazovka.

Další hosté - vpředu vlevo E. Hájková.

Posluchači z našeho regionu.

Eva Krausová z Chomutova přivezla své kreativní perníčky.

Zpráva o činnosti regionu Chomutov

Dne 28. ledna 2026 se uskutečnilo první letošní setkání členů chomutovského regionu, které proběhlo již tradičně v Hospůdce Čekárna u autobusového nádraží v Chomutově. Setkání se zúčastnilo 15 členů, přičemž dvě z našich členek - Paní Halina Afitská a paní Luba Rösslerová - v těchto dnech oslavily své narozeniny.

Významným hostem setkání byl předseda vyškovského regionu pan Stanislav Sabol, který se již několik let systematicky věnuje dokumentování usudů a vzpomínek volyňských Čechů, v rámci rozsáhlého Youtube projektu Volyňské kořeny.

Tento projekt má za cíl uchovat paměť volyňských pamětníků pro další generace a to formou audiovizuálních záznamů jejich životních příběhů, zkušeností a osobních svědectví.

V našem kraji proběhlo dne 18. prosince natáčení vzpomínek s pamětnicí paní Halinou Afitskou a dne 19. prosince následovalo natáčení vzpomínek pana Jaroslava Ludvíka a to právě v rámci projektu Volyňské kořeny. Na toto lednové setkání pan Sabol přivezl již sestříhané a hezky zpracované záznamy těchto vzpomínek uložené na flash disku, které oběma pamětníkům osobně předal.

Pan Sabol nám zároveň poutavě vyprávěl o zákulisí natáčení, silných lidských příbězích i historických souvislostech, které během práce na projektu Volyňské kořeny zaznamenává. Jeho vyprávění všechny přítomné velmi zaujalo a znovu připomnělo jak důležité je tyto příběhy zaznamenávat než nenávratně zmizí.

Naše členky se postaraly o výborné pohoštění a celé setkání se neslo v příjemné atmosféře, během níž jsme se všichni dobře bavili a sdíleli společné vzpomínky. Na dalším setkání volyňáků chomutovského regionu, které se uskuteční 25. února, budou vzpomínky našich pamětníků z projektu Volyňské kořeny promítány na plátno, aby se s nimi mohli seznámit i další členové a přátelé našeho regionu.

Text a foto: Jaroslav Báča

Výstava “Krajané od Černobylu” - Shrnutí roku 2025 a výhled na letošní rok

Po dlouhých přípravách proběhla první slavnostní vernisáž putovní výstavy “Krajané od Černobylu” dne 18. 1. 2025. Svou pomyslnou pouť zahájila za velké účasti v Milovicích. Měště, kde v 90. letech našlo domov mnoho českých potomků z Ukrajiny. Samotná výstava je tvořena třinácti tematickými panely a prozatím vždy byla doplněna i o trojrozměrné exponáty ve vitrínkách, které byly zapůjčené pamětníky. Panely přehledně v chronologickém pořadí zpracovávají příběh tzv. černobylských krajanů. Začínají tedy stěhováním z českých oblastí do tehdejšího carského Ruska v 70.–80. letech 19. století a postupně představují jejich život v nové domovině v obcích Malá Zubovščina a Malinovka. Zásadní událostí i pro českou komunitu byl výbuch elektrárny v Černobylu v roce 1986, který počátkem 90. let vedl k oficiálním jednáním o možnosti přestěhování. V letech 1991–1993 tak došlo k přesídlení více než 1800 lidí, a to převážně do oblastí, odkud odcházeli sovětsí vojáci. Panely končí integrací přesídlenců v Československu či jejich sdružováním a činností v současnosti. Nejen dětští návštěvníci si mohou vyplnit připravené pracovní listy k panelům, k prolistování jsou poskytovány i tematické publikace.

Po skončení výstavy v Milovicích putovaly panely do Jaroměře, kde se v umělecké kolonii konala vernisáž doplněná i o hudební doprovod dne 17. května. Výstava v Jaroměři končila během září. V sobotu 27. září se uskutečnilo již třetí otevření výstavy, tentokrát doplněné i o tematickou přednášku, a to za účasti zhruba třiceti lidí v Kulturně-vzdělávacím centru v Kopidlně. Tamní výstava byla obohacena o speciální tematickou výzdobu prostorů s kreslenými motivy. Do místních historických vitrín pak byly umístěny historické fotografie i pár exponátů. Výstava byla v Kopidlně k vidění do 10. října 2025.

Další prezentace v době psaní tohoto článku jsou ještě v řešení, výstavu jsem nabízel například do Ralska. Pokud víte o vhodných prostorách, kde o výstavu bude zájem, neváhejte mě kontaktovat. Je víze, že by se výstava s ohledem na její česko-ukrajinské pojetí mohla na jaře 2026 prezentovat na Ukrajině s ohledem na čtyřicáté výročí tragických černobylských událostí a na podzim tohoto roku na konferenčním setkání v Jaroměři, jež bude připomínat 35. výročí velké humanitární akce, kdy začínali „černobylští“ krajané přicházet do historické vlasti.

Mimo to je v současnosti připravována v rámci výzkumného projektu NAKI III větší výstava zaměřená na dědictví českých komunit ze všech míst současné Ukrajiny. Tato výstava připomene příběhy českých komunit z rozličných míst současné Ukrajiny – volyňských Čechů, „černobylských“ Čechů nebo i českých zástupců na Podkarpatské Rusi (dnešní Zakarpatské Ukrajině). Tato výstava se plánuje v prostorách Nové budovy Národního muzea na závěr tohoto roku.

Text: Ondřej Štěpánek

Renesanční duch volyňských Čechů I.

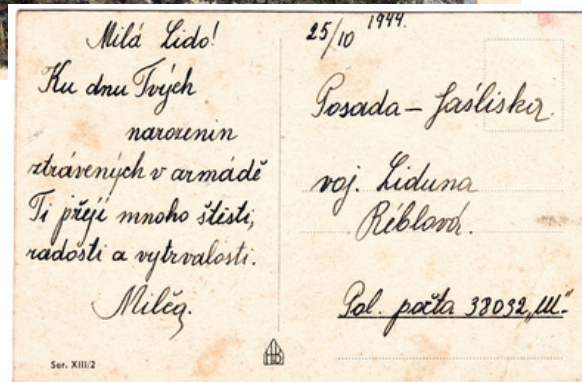
Ke 125. výročí narození Jiřího Rébla

V minulém čísle Zpravodaje 6/2025 byl zveřejněna první část medailonku učitele, básníka, novináře, vlastence a vojáka Jiřího Rébla Volyňského. Protože jeho rodinná kronika je obsáhlá a přináší spoustu zajímavých svědectví, došlo i na druhou část. Ta přibližuje období nástupu Jiřího Rébla do Svobodovy armády a jeho začátků v Československu.

Začátek druhé světové války

Začátek války v roce 1939 zasáhl i obyvatele na Volyni. Západní Volyň, tehdejší Polsko, připadla jednou svojí částí Polsku, a druhou část obsadilo Německo. V části Sovětské (tedy východní Volyň) začaly vznikat tolik „oblíbené“ kolchozy. Další historický milník se odehrál 22. června 1941, kdy Hitler napadl Sovětský svaz. Jiří Rébl popsal, že „moderně vyzbrojená hitlerovská armáda vtrhla přes území Polska, kterou již v roce 1939 obsadila, a zabrala celou Volyň, Ukrajinu a táhla na Moskvu, Leningrad a Stalingrad, několika směry s předpokladem, že bleskovým vpádem během několika týdnů porazí Sovětský svaz.“ K tomu dodává: „Avšak na obranu vlasti se postavil celý národ a německou armádu dokázal zastavit a vítězně ji odrážet. Zatím v týlu německá vláda zaváděla svoje pořádky, kolchozy rušila, kde mohla, a vydírala z lidu, co se dalo. Zároveň pro bezpečnost svého týlu rozeštvávala lid, zejména Ukrajince a Poláky, vzněcovala mezi nimi národnostní odvěkou, i bez toho, nenávist, s úmyslem, aby se vzájemně vyvražďovali a ničili.“ V této etnické válce byly české vesnice, jež musely odolávat tlaku obou stran, které je do těchto krvavých bojů chtěly zatáhnout. „Bránily se pouze tím, že jsou cizinci a na Volyni pouhými hosty. Nesměli se ovšem sblížovat s Ukrajinci ani Poláky, jelikož při nejmenším podezření hrozila smrt od jedné, anebo od druhé strany za podezřelé vyzrazování. Byla to strašná doba, strašnější než sama fronta, jelikož člověk nevěděl s kým mluví, aby se nepoděkl.“ Češi byli v té době neustále okrádáni a olupováni, a nesměli nic hlásit na policii, protože pomsta by byla jistá. Museli také odvádět povinné dávky okupantům. Lidé přitom všem nebezpečí a bídě museli neustále pracovat na polích, aby uživilí sebe i hladové vojáky a lupiče. „Avšak i při pracích na polích hrozilo nebezpečí, jelikož soupeřící strany ozbrojené tlupy byly všude, i v lesích i v polích, a při každém střetnutí po sobě stříleli.“

Pohled od sestry Emilky na frontu mladší dceři Lidunky.

Vrcholem této strašné nespravedlivé a nebezpečné války bylo vypálení Českého Malína. V Buzuluku se začala tvořit československá armáda a jak uvádí Jiří Rébl, přípravy ke vstupu včas připravovala i odbojová organizace Blaník. „Všichni učitelé byli ovšem z odvodních komisí vráceni domů, že musí zůstat ve školách. Vyučoval jsem tedy ještě měsíc a bylo mi nabídnuto místo školního inspektora v Mlýnově, když jsem nesouhlasil, dostal jsem rozkaz, že musím přijmout místo ředitele buď v Mlýnově nebo jiném místě. A to jsem nepřijal, jelikož jsem považoval za svoji povinnost nastoupit do armády jako všichni volyňští Čechové.“ Nakonec se Jiřímu Réblovi podařilo v březnu 1944 nastoupit na vojnu a se ním také nastoupila do československé armády mladší dcera Liduška. (Starší dcera Emilie jako učitelka do armády nešla, syn Miroslav byl mladšího věku.) Jiří Rébl měl funkci hlavního účetního při polních pekárnách 1. brigády, která se pohybovala těsně za frontou. Dcera Liduška byla v okolí generála Svobody, pracovala v kanceláři na hospodářské správě.

Bojový křest

K prvnímu boji československé jednotky Jiří Rébl napsal: „Naše vojenská anabáze byla velmi krvavá a těžká. Prvních bojů se zúčastnili naši volyňští bojovníci ihned za Luckem pod „torčínem“, kde museli zasáhnout do bojů ještě v civilních oblecích, když Němci zaútočili na Luck. Útok Němců odrazili sice se slávou, ale mnozí z našich zůstali na bojišti.“ Dále Svobodova armáda mířila přes Ukrajinu do Rumunska a na jejich místo přišla polská armáda. Armáda překonala řeku Dněstr, a v Rumunsku šli i přes Besarábii až do Kyšenevu. Počet obětí zvyšovaly německé nálety. Plán byl jít do Maďarska, Rakouska a přes Vídeň do Prahy. Z historie však víme, že se události vyvíjely ... „Stalo se to však jinak. Na Slovensku vypuklo povstání, kterého se účastnila i naše druhá paradesantní brigáda. Dostali jsme rozkaz změnit směr postupu. Byli jsme přiděleni k 1. Ukrajinské frontě a jako českoslovenští bojovníci jsme dostali za úkol dobytí Dukly, vkročit na Slovensko a postupovat k Bánské Bystrici na pomoc

povstání”, píše pamětník. Začal rychlý přesun přes Polsko od Sadagury, přes Ternopol, Lvov, Jaroslav, Přemyšl směrem k Dukle. U Krosny proběhla příprava k útokům na Dukle, přičemž bylo jasné, že to bude nelehké, protože ještě žádná armáda dukelský průsmyk nezdolala, jak podotýká Jiří Rébl. „Každá kóta byla pevností a naše roty (i sovětské) se vracely z útoků téměř bez mužstva. Útok stíhal útok a krev tekla na každém místě proudem.“

Po měsíci? Strašných bojů dne 6. října 1944 Dukla padla. „Konečně síly Němců byly vyčerpány a po strašlivé dělostřelecké přípravě z naší strany Dukla padla dne 6. října 1944. Padlo zde 70 000 sovětských hrdinů a naše armáda ztratila celou třetinu vojáků. Z naší rodiny zde padl švagr Václav Linha, synovec Jaroslav Linha z Moskovštiny, bratranec Václav Lhoták z Kopče, bratranec Eman Rébl z Lipjan a mnoho mých bývalých žáků z Malované“, píše o ztrátách Jiří Rébl.

Po Dukle

Po dobytí Dukly boje pokračovaly dva měsíce v Karpatech, kde panovala hrozná zima. Teprve po vítězství u Jasly se Němci dali na ústup a zastavili se na Liptovsku, kde byla jejich další obrana. Nad řekou Váh, na úpatí Tater ve směru Liptovský Hrádek, Mikuláš, Žilina se opět rozzuřily boje. Jiří Rébl vzpomíná, že jeho synovec podporučík Václav Linha zachránil svým pohotovým zásahem nepříjemnou situaci, když kulometnou palbou zničil hitlerovskou rozvědku a jejich útočící skupinu německé pěchoty, která za rozvědkou postupovala. „Václav prodělal celé tažení v předních řadách jako ženista a zahynul po válce, coby aktivní důstojník československé armády, když se svými ženisty zneškodňoval miny v okolí Dukly.“

Dál se bojovalo u Strčena a Malé Fatry. „Začínalo již jaro, ale na horách bylo tolik sněhu, že nešlo vytáhnout na horu dělostřelectví. Byly zmobilizovány na Liptovsku volské potahy a ty v hlubokém sněhu dokázaly vytáhnout dělostřelectvo až na vrcholy Fatry. Koně ani traktory to nedokázaly“, napsal Jiří Rébl. Po měsíci bojů bylo dobytí Strečno, Žilina, Rožumberok a dál se šlo na Brno, Olomouc a Kroměříž a Praha. Poslední boj proběhl u Holešova na Moravě. Vítězný 9. květen zastihl vojáky ve Frenštátu u Zlína. Šťastně vzpomíná autor: „V noci se pojednou rozléhala palba, chopili jsme se zbraní v domnění, že zaútočili Němci na naše útvary. Byli jsme však velmi mile překvapeni, když palbu doprovázely další salvy a ze všech stran se ozývalo očekávané slovo: Mír. Byl všobecný jásot, objímání a gratulování k vítězství. Jásala celá Morava a vítala naši a Rudou armádu v národních krojích, s písněmi a jásotem. Do Prahy jsme táhli triumfálně jako vítězové a ocitli jsme se v její objetí dne 11. května, zahrnutí láskou a přátelstvím Pražanů a celého národa.“ Vojáci se zúčastnili známé prohlídky v Praze, kde je přivítal prezident Edvard Beneš s vládou a velitel Ludvík Svoboda. „Největší pozornost vyvolávali naši vojáci a vojačky. Pražané nemohli pochopit, odkud se vzala československá armáda v cizině a jak to, že ti cizinci tak krásně mluvili česky. A když se dozvěděli, že jsou to 80 % volyňští Čechové, synové a vnuci českých emigrantů, vítali je na každém kroku, zvali je do rodin a navazovali s nimi své přátelství. Cítili jsme se jako doma.“ Autor také zmiňuje přijetí na Hradě a také to, že byl přítomen velitel americké armády Aisenhauer.

Jiří Rébl jako učitel v Podbořanech před základní školou T.G. Masaryka.

První týdny po zasluženém vítězství oslavovali i dál v naší metropoli. „V Praze jsme setrvali asi tři týdny. Byl klid, nikdo nestřílel a neumíral jako na frontě a člověk s těžší věřil, že to je skutečnost, to, že vidí opravdový život normálních lidí a že se zase stal opravdovým člověkem jako oni.“

Nový život v Československu

Jiří Rébl byl součástí nově zformované posádky, která měla zabezpečovat pohraničí. Část této posádky i s Jiřím Réblem byla v Žatci, kde bylo velitelství (část byla rozdělena do jiných měst na severu). Zde byl jako osvětový důstojník, ale brzy z armády odešel a v roce 1946 nastoupil na Reálném gymnáziu v Žatci jako učitel. „Protože jsem neměl jiné oblečení než uniformu, chodil jsem do školy v uniformě s pistolí za pasem. Vyučoval jsem ruštinu, občanskou výchovu, dějepis a hudební výchovu.“ Brzy na to se rozhodl natrvalo se usadit v Podbořanech, protože tam žil i jeho bratr Jan z Podhajce. „S ním jsem si na vojně říkával, že jestli přežijeme, usadíme se oba i s rodinami někde pohromadě.“ Jiří Rébl předpokládal, že 13 hektarů, které zanechal v Malované mu bude směneno za stejný počet hektarů půdy v Československu. „SSSR oznámilo, že zanechaná půda je státní a československá vláda požadovala půdu zaplatit,“ píše ve svých vzpomínkách. Jiří Rébl sice v Podbořanech získal statek, ale za těchto nových okolností se ho vzdal (neměl ani pracovní sílu, ani stroje) a získal vilu se zahradou v Žatecké ulici (kterou ale také musel zaplatit). V březnu 1947 za ním přijela rodina, tedy manželka Helena, dcera Emílie a syn Miroslav.

Literární činnost po válce

V Karlových Varech mu brzy po válce vyšla kniha básní "Za vlast", kde byly hlavně frontové básně. Část básní byla vydána také Svazem přátel Volyňských Čechů v Žatci za vedení pana Jindřicha Duška. Kniha pod názvem "Věrní v cizině, věrní ve vlasti" vyšla nákladem 3000 svazků v tiskárně Svoboda, obálku knihy navrhl akademický malíř, profesor na podbořanském gymnáziu Pučelík. "Měla vyjít i druhá moje kniha "Za svobodu", kterou měl vydat knihkupec a vydavatel Nódl v Žatci, uzavřeli jsme spolu úřední smlouvu na vydání 10000 svazků. Vydání knihy bylo povoleno Ministerstvem informací. Vydání však bylo náhle zastaveno, jelikož nastal únorový převrat 1948 a podnik mu byl znárodněn. Byl jsem tedy vyzván Ministerstvem informací, abych knihu vydal vlastním nákladem, což bylo pro mě neúnosné," vysvětluje zmařené vydání Jiří Rébl. Dál ale psal a uvádí, že za svůj život napsal na šest set básní. Jejich vydávání, ale již nebylo možné.

Připravila: E. Langpaulová, foto: rodinný archiv

Úryvek z dopisu

V roce 2020 mi napsala moje milá příbuzná Helena Křivková (Němcová), volyňská Češka, tuto osobní vzpomínku na Jiřího Rébla a jeho dceru Emílii. Seznámení s touto rodinou pro ni bylo osudové.

"Vzpomínám na rok 1947 a 1948, na jméno Jiří Rébl. Byl to volyňský Čech - profesor na gymnáziu v Podbořanech, bydlel se svojí rodinou na Žatecké ulici. Měl dceru Milušku (Emílie Réblová, později asi Vasilenková), s kterou jsem dojížděla do Kyrů učít na místní základní škole. Měl také mladšího syna Mirka. ... Volyňáci věděli, jak se žilo na Volyni za Rusů, kde byli "kulaci", JZD, Sibiř a tak dále, a proto po příjezdu do Čech poslali své děti na vysoké školy. Pamatuji si několik jmen z Podbořan: samozřejmě můj bratr Stanislav Němec - profesor, později školní inspektor, Jaroslav Vlk - lékař, pan Stránský - lékař, pan Ing. Petříček a pan Jakubský, nevím, jakou měl profesi. S touto partou jsme chodili k Réblům do jejich krásného domu. Setkání měla úroveň, pan Rébl nám předčítal své vlastenecké básně, které byly zajímavé, a prodával je na požádání. Co jsme jedli, pili, jestli jsme měli slavnostní oblečení, jestli jsme nosili nějaké dary, to už nevím. Ale vím, že na tato setkání také občas přišel jistý sympatický mladík v uniformě. Jmenoval se Jiří Křivka. Konec už znáš..."

Připravila: E. Langpaulová

Jiří Rébl (24. 4. 1900 Kopče – 2. 7. 1990 Podbořany) byl učitel, spisovatel, básník, publicista na Volyni, přispěvatel do týdeníku Věrná stráž, příslušník naší zahraniční československé armády za druhé světové války a od roku 1950 soudní tlumočnický a soudní znalec jazyka ruského, polského a ukrajinského. Používal básnický pseudonym s přívlastkem Volyňský. Byl také autorem Hymny volyňských Čechů. Jeho otec Josef Rébl odešel na Volyn z obce Pnětluky a matka Františka Lhotáková byla původem z Velkých Kosic. Jiří Rébl měl pět sourozenců a jeho mladší bratr Jan byl rovněž příslušníkem armádního sboru. Manželka Jiřího Rébla Helena Linhová se narodila 20. 12. 1900 v Moskovštině, zemřela 22. 5. 1974 v Podbořanech a její rodiče byli Josef Linha z Lhoty pod Hoříčkami a Anna Loudová z Kolínska. Manželé Réblové se po reemigraci usadili v Podbořanech. Měli tři děti, Emilie provdaná Vasilenková, prostřední Lýdie provdaná Vlasáková, 25. 1. 1926 Malovaná – 30. 9. 1984 Praha, sloužila jako podporučík v 1. československém armádním sboru stejně jako její manžel Rostislav Vlasák (1922 – 1978). Nejmladší potomek Réblových byl syn Ing. Miroslav Rébl narozený 25. 6. 1937 v Malované, zemřel 5. 9. 2014.

Připravila: Marie Čonková

Je splněn sen Jiří Rébl "Volyňský"

Je splněn sen, jenž po léta v nás plál,
Je splněn slib, jež prezident nám dal.
Je vyplněna pokolení touha,
jež s vlastí pojila nás léta dlouhá,
a sladký sen se nyní skutkem stal.

Nám k vlasti směr značily salvy děl,
hřmot tanků, hukot letadel.
Mečem jsme prosekali cestu k vlasti
přes moře krve, přes smrt, přes propasti,
kde sirén jek se nocí temnou chvěl.

Leč dozněl sirén srdcervoucí skřek,
ztich fanfár hluk i lidu vděk,
utichly tanky, dohřímala děla,
dozněla pušek píseň neveselá
a vítězný nám vzplanul výsledek.

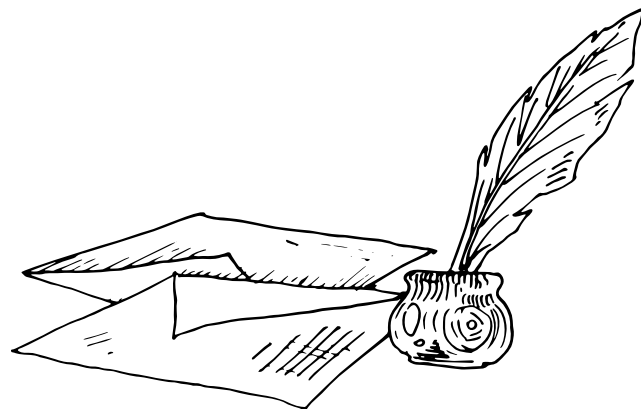
Lod' poslední přeplula času běh.
již pod nohama plavci jítí břeh
a pevně stojí na ostrově žití.
Prastarý maják slavnostně jim svítí
a matky hlas je vítá, plný něh.

Noc temnou vystřídal překrásný den.
Je skutkem dlouhý Volyňanů sen.
Je přeplutá cizoty cesta dlouhá,
třech pokolení splněna je touha,
cíl konečný je plně dosažen!

Na rodné půdě šťasten je náš lid,
že našel doma u své matky klid.
Své díky vřelému prezidentu vzdává,
o Svobodovi hřímá jejich: „Sláva!“
a vlasti skládá věrnosti své slib.

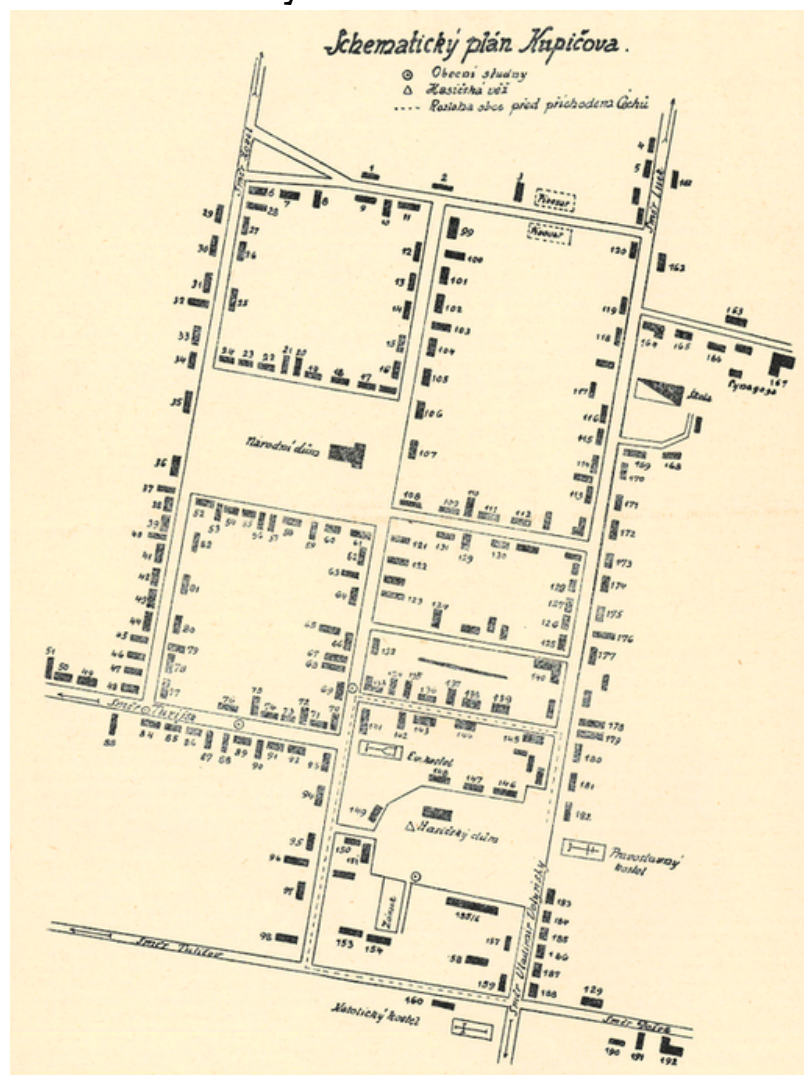
Podbořany 22. 1. 1947

Věrní v cizině, věrní ve vlasti.

Kupičov

Z historie českých obcí

Před příchodem Čechů byl Kupičov (nazýván Kupěčovo) jen malou osadou uprostřed hlubokých lesů mezi městy Kovel a Vladimír Volyňský a pozemky, které k ní patřily, měly rozlohu asi 160 km². Nejstarší dějiny Kupičova sahají do 12. století. Tehdy je prý daroval kyjevský kníže Roman Mstislavič vladimírskému biskupovi zároveň s blízkým městečkem Ozerany. V 15. – 17. století, kdy celá Volyň trpěla častými nájezdy Tatarů, byl také Kupičov několikrát zničen. Teprve 19. století přineslo Kupičovu nový rozkvět. Údajně na tom měl zásluhu sám car Alexandr I., který vládl v letech 1801 – 1825, který učinil toto místo domovem pro svoji tajnou milenkou Natalii/Darju Naryškinovou. Celý příběh je však opředen mnoha pověstmi a legendami.

Alexandr I., který byl jako sirotek vychováván u své babičky Kateřiny, se prý vášnivě zamiloval do krasavice Darji, dcery dvorního zlatníka Naryškina. Scházel se s ní tajně, Kateřina se to dozvěděla. Poručila odvézt Darju do kláštera. Alexandr ztrátu Darji těžce nesl a neustále Kateřinu prosil, aby Darje dovolila klášter opustit. Pro ni to však bylo nepřijatelné, a proto se rozhodla vnuka obelstít. Řekla mu, že Darja zemřela, a aby ji uvěřil, dala položit do rakve její voskovou figurínu. Na neustálé naléhání Kateřiny se posléze přece jen Alexandr oženil s princeznou Alžbětou.

Náhoda tomu chtěla, že se tehdy konal dvorní ples. Darjin otec byl také pozván a chtěl, aby ho dcera doprovázela. Car jako obvykle tančil postupně se všemi přítomnými dámami, při tanci Darju poznal. Toužil po Darje, ale opustit manželku nemohl. Řešení se nakonec našlo. Alexandr požádal svého přítele Nikolaje

Levadinova, majora jezdeckého, aby se s Darjou formálně oženil. Levadinov carovi vyhověl a za to od něho dostal 19 velkostatků, mezi nimi i Kupičov. A právě Kupičov si Darja vybrala za své sídlo. Alexandr ji tam prý až do své smrti navštěvoval.

Pro Darju byl v Kupičově vybudován na kopci krásný dřevěný zámek a přilehlé budovy, mezi nimi olejna, kořalna, větrný mlýn, sýpka, krčma, ovčín a cihelna. Za zmínku stojí, že při stavbě zámku v Kupičově byli prý zaměstnáni i čeští řemeslníci, kteří cestovali po Rusku jako šumaři. Dva z nich, bratři Petrakové, se tam prý oženili a splynuli s místními obyvateli. Ti místo Petrák vyslovovali Patriarch.

Poblíž zámku stála dřevěná uniatská cerkev se třemi věžemi, později přeměněná na pravoslavnou. Vedle cerkve byla zvonice s několika zvony různých velikostí.

Celý velkostatek byl prý obehnan 4 m vysokou zdí, která byla nahoře zdobená a opatřena věžičkami a okénky. Dvnitř se vcházelo bránou, u které ve dne v noci stála hlídka.

Na sever od velkostatku ležel ukrajinský Kupičov. Měl podobu jedné dlouhé, rozblácené ulice, podél které se krčily nízké dřevěné chatrče.

V té době tam žili muži pracující na velkostatku a několik židovských rodin.

Údajně měla Darja s Alexandrem dvě dcery a syna. Chlapec churavěl, později zemřel, zemřela i jedna z dcer. Zůstala druhá dcera Marie. Poměrně brzo zemřel i major Levadinov. Darja se však dožila vysokého věku, ale ve stáří měla ochrnuté nohy. Byla to prý zbožná a štedrá žena. Po smrti byla pohřbena ke svým dvěma dětem a majorovi do rodinné hrobky na hřbitově v Kupičově pod kapličkou, vybudovanou již v r. 1825.

Darjina dcera Marie se provdala za polského šlechtice Alexandra Zagórskeho a věnem dostala všechny matčiny velkostatky. Zagórský byl člověk bezohledný a velmi prchlivý. Ukrajinské mužiky neměl v lásce a za sebestatnější provinění je krutě trestal. Po zrušení roboty v Rusku v r. 1861 dostali mužici od státu zdarma po 18 desjatinách půdy (1 desjatina = 1,4 ha). V Kupičově byla tato půda vyměřovaná z velkostatku Zagórskeho. Ruská vláda ho tak potrestala za účast v polském povstání.

Kupičovští mužici však nedovedli na nově získané

Kupičov v roce 1930. (Archiv Václava Širce)

půdě vůbec hospodařit, obdělávali ji pouze zčásti, jen aby zajistili nejnútnejší živobytí. Zbytek půdy nechávali ladem a pásli na ní dobytek. Orali „na jednu brázdu“, seli přímo do strniště, a proto nikdy neměli dobrou úrodu. Obilí žali srpy a mlátili cepy. Plevy od zrní oddělovali jen pomocí větru a mouku získávali tím, že zrní drtili ručně mezi dvěma kameny. Brambory sázeli celé a vařené brambory používali pouze jako náplň do pirohů. Hlavní potravou mužiků byl tmavý chléb a boršč.

Jakmile mužici získali vlastní půdu, přestali pracovat pro Zagórského, a tak jeho velkostatek začal upadat. Úpadek se ještě prohloubil po potlačení polského povstání v r. 1863. Zagórskému, stejně jako mnoha jiným polským šlechticům, nezbylo nic jiného, než statek prodat. Ceny byly nízké a kupcem směl být kdokoliv, kromě Poláků. To bylo výhodné pro Čechy, kteří hledali levnou a úrodnou půdu.

Příchodu Čechů do Kupičova předcházely stejné události jak celému českému osidlování Volyně. Především to byl Všeslovanský sjezd v Moskvě v roce 1867, na kterém František Palacký prý doporučil ruské vládě Čechy jako možné kolonisty v Rusku. Tehdy údajně vylíčil Čechy jako potomky husitů, což se ruským politikům líbilo, protože si mysleli, že se Češi stanou hrází proti rozmáhajícímu se katolictví, které šířili na Volyni polští kněží. Na toto doporučení dala carská vláda souhlas ke stěhování Čechů na Rus, a hlavně na Volyň. V Rusku tehdy vládl car Alexandr II. Organizace vystěhovalců do Ruska se ujali dva nadšenci, František Příbýl a Josef Olič. Navštívili Rusko a Volyňskou gubernii, a potom rozhlášovali, že v Rusku je možné koupit půdu za mimořádně nízké ceny. Tak pod heslem „za chalupu grunt“, se dala dohromady skupina lidí z Mladoboleslavska, Mšena, Mělnicka a Nymburska – střední Čechy. Ze svých řad si zvolili zástupce, aby jako „zákupníci“ jeli dotýčný majetek obhlédnout. Podle originálu smlouvy o koupi Kupičova to byli František Fridrich, Josef Mašek, Václav Mašek, Jan Matouš a Josef Benda. Ze smlouvy vyplývá, že hlavními zplnomocněnci Čechů byli František Fridrich a Josef Mašek, Jan Matouš je uveden jako svědek.

Smlouva o podmínkách koupě byla sepsána 8. 8. 1870. Podmínky koupě byly mnohem tvrdší, než u

Současný letecký pohled na Kupičov. (Mapy.cz)

ostatních osad. Jeden morg (0,6 ha) stál 12 rublů ve stříbře. Byla to cena jakékoliv půdy, ať to byl les, orná půda nebo půda nevhodící se k obdělávání. V té době měl kupičovský majetek výměru asi 6 000 morgů (3 292 desjatiny a 1 200 sáhů). Z této výměry bylo přibližně 1 000 morgů orné půdy. Ostatních 5 000 morgů představoval les, jezera (bylo jich 6), blata a ostatní nevhodná půda. Ve smlouvě se uvádí podrobně, dokdy co bude zaplacené a za jakých podmínek budou Češi plnými vlastníky. Jsou zde uvedeny také povinnosti jedné i druhé strany, které ze strany Zagórského nebyly vždy a pravidelně dodržovány.

Ke kupičovskému panství náležely následující vsi a osady: ves Kupičov, osada Sušibaba, kolonie Alexandrovka s obyvateli pocházejícími z německo-holandského pomezí, osada Ozerany, městečko Ozerany a osada Hrušovka. Cena, která byla pro Čechy výhodná, byla prý dohodnuta mezi Fridrichem a rodinou Zagórských.

Naši předkové se začali stěhovat do Kupičova v roce 1870. Hlavní proud však přišel až v roce 1871, kdy se přistěhovalo asi 70 rodin. Ovšem i později přijížděli další rodiny. Přijížděli většinou chalupníci, zbídačení hospodáři a chudina všeho druhu. Někteří opustili svou vlast také kvůli nedorozumění s rakouskými úřady. Lákavý byl i slib, že mladí muži budou v Rusku osvobozeni od vojenské služby.

Vyprávění rodiny Josefa a Anny Mařanových, kteří bydleli v Korytech, o cestě z Čech na Volyň. Mařanovi měli pět dcer (jedna zemřela), otec Mařan pracoval jako malíř pokojů, zedník a také jako dělník v kamenolomu. Jeho manželka byla v domácnosti a příležitostně pracovala u sedláků. Mařanovi vyprávěli, že cestou potkali lidi, kteří měli namířeno do Ameriky, a ti je od cesty do Ruska

Pohled na Kupičov. (zdroj: Anna Pastorová)

zrazovali.

Než odjeli, rozloučili se ještě s hroby nejbližších, vzali hrst rodné české hlíny, aby nezapomněli, odkud vyšli. Jako všichni vystěhovalci, když opouštěli Čechy, také poklekli, pomodlili se, zazpívali „Kde domov můj“.

Na svém putování s malými dětmi a ranci se tato skupina Čechů dostala až do pohraniční stanice Brody u Lvova. Odtud někteří šli pěšky, jiní si najali povozy (u Židů) a bohatší si koupili vlastní potahy. Majetek mnohých táhl pes, zapřažený do vozíku. Jeli směrem na Dubno, Volkov a Kyselin, kde žili převážně Poláci. Zde přenocovali. Ráno se šli pomodlit do zdejšího kostela, posilnili se česnečkou a vyrazili na osmnáctikilometrovou cestu do Kupičova.

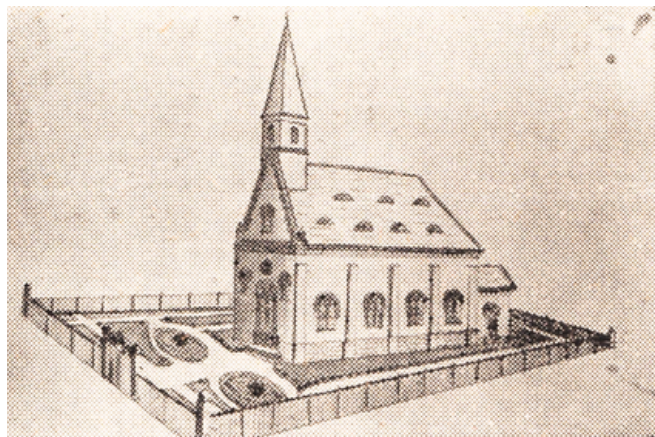
Kupičov, cíl jejich cesty, je uchvátil siluetou cerkve a větrného mlýna

Příchozím vybíhalo naproti místní obyvatelstvo, včetně dětí. S údivem hleděli přistěhovalci na domorodce. Ti byli úplně odlišně oblečení, tváře měli ošlehané větrem, téměř do černa umouněné od kouře v „kurných chátách“ (staré stavení bez komína) a opálené od sluníčka. Také místní hleděli na příchozí Čechy jako na tvory z jiné planety.

Příchod Čechů se stal mezníkem v letopočtu místních Ukrajinců. Opravdu ti Češi přivezli věci nevidané – pluh k orbě, brány k zavlačování, lehké okované povozy. Vyváželi na pole hnůj, postavili obydli slepicím aj., přivezli na Volyň pokrok.

První osadníci bydleli ve společných barácích tzv. „čtverácích“, jakýchsi zámeckých ratejnách, až po šesti rodinách v jednom. Teprve po rozdělení půdy si začali stavět dřevěné domky, kterým říkali „chátě“. Život Čechům znepříjemňovala i divoká zvěř z blízkých lesů, která páchala mnoho škod na polích i mezi dobyt看. Někteří tyto počáteční útrapy nevydrželi a přestěhovali se jinam. Přes všechny potíže i přes nepříznivé povětrnostní podmínky se výsledky pracovitých českých rukou začaly pomalu projevovat. Tím se však začal měnit postoj místních obyvatel. Zpočátku měli k Čechům velice vřelý vztah, když Čechům jejich práce začala přinášet ovoce, nastoupila závist, a někdy dokonce nenávisť.

Kupičov byl něco jako ostrov uprostřed ukrajinsko-polských obcí, značně vzdálený od ostatních českých obcí na Volyni, ležel v severozápadní části Volyně. Až do první světové války patřil do Vladimírského újezdu, za vlády Polska do Kovelského a v r. 1939 se stal součástí rajonu Turijského. Do Vladimíru Volyňského to bylo z Kupičova asi 35 km, do Kovelu 28 km a do Turijska 15 km. Spojení do těchto správních center bylo vždy velmi obtížné, protože Kupičov ležel mimo hlavní cesty. Během první světové války Němci Kupičovská kapela. (zdroj: Anna Pastorová)

Evangelický kostel. (Věrná stráž)

sice vybudovali úzkorozchodnou trať z Turijska, ta však hned po válce zanikla a tak to zůstalo až do dnešních dnů. Za polské vlády byla vybudována tzv. nová cesta, která spojovala Kupičov s Litynem, a tím se cesta do Kovelu alespoň trochu zkrátila.

Samotná obec Kupičov, kterou Češi vybudovali v místech panského sídla, se rozkládá na mírném návrší svažujícím se od jihu na sever. Dominantou obce byla pravoslavná cerkev (kdysi uniatská). V r. 1944 při náletu a dělostřeleckém útoku Němců však vyhořela. Češi neměli žádné architekty, a přesto vybudovali obec, která vypadala, jako by ji stavěli podle urbanistické studie. Obec měla téměř pravidelný obdélníkový půdorys a na každého příchozího působila dojmem úhledného městečka. Po délce ji protínali tři rovnoběžné ulice. Nejvýchodnější z nich byla považována za hlavní a do r. 1939 se nazývala Varšavská, prostřední byla Poniatowského a západní Kościuszkova. Sověti je v r. 1939 přejmenovali na Stalínovu, Leninovu a Vorošilovovu, ale na tyto názvy si nikdo nezvykl. Varšavskou ulicí vedla cesta z Holub do Vladimíru. Na Kościuczkovu ulici navazovala „nová cesta“ do Kovelu.

Kupičov měl také několik příčných ulic a dvě návsi. Větší náves nesla název Plac 3-go maja, ale pro Kupičovány Rynk, a menší Plac Wołnosci, obecně Rajčur (na tomto místě páni „rajtovali“ koně, v polských rytířských dobách, za časů pana Wołodjowského a starého Zagloby /postavy z historického románu H. Sienkiewicze Pan Wołodjowski/ se zde snad pořádaly

Evangelický kostel v červnu 2024. (Google Maps, autor: Jurij Domalčuk)

Pravoslavný kostel v Kupičově. (Věrná stráž)

i jezdecké turnaje). Na Rynku se až do 30. let konaly trhy (jarmarky). Příčné ulice se nazývali od jihu: Polní (za Tošnerovic stodolami), kterou vedla cesta z Turijska do Kisielina, Stražacká – krátká ulička s hasičskou zbrojnicí, Ksiedza Grassa, kdysi Tři bratři – byla v ní prodejna Kooperativy, Ciemna – také Horáčkova, Targova – říkalo se jí Zápotocková, Browarna – Pivovarská a Mlynarska vedla k Heřkovu mlýnu. Touhou Čechů bylo, aby alespoň jedna z ulic nesla jméno některého slavného Čecha, ale polské úřady to nepřipustily.

Většina kupičovských stavení byla dřevěná. Stavebního materiálu bylo totiž v okolí dostatek a lépe se vytápěla. Zpočátku byly budovy kryté slaměnými doškami, později se jako krytiny používalo různých nehořlavých materiálů. V letech před druhou světovou válkou začal na střechách převládat pozinkovaná plech. Když v roce 1939 přišli do Kupičova Sověti, zdálo se jim, že tam bydlí sami „buržuii“, protože mají „serebrjannyje kryši“ (stříbrné střechy). Zděných obytných stavení bylo pouze 16 a patrové domy byly jen dva (V. Bujalského a V. Matouše). Do r. 1939 se zachovaly ještě některé původní budovy, postavené hned po příjezdu Čechů.

V Kupičově žily kromě Čechů i jiné národnosti (Ukrajinci, Poláci, Židé), a byla tam i různá náboženství. Proto bylo postupně vybudováno i několik různých kostelů. Nejstarší byla pravoslavná Preobraženská cerkev.

Podle polského Geografického slovníku v Kupičově r. 1883 žily 223 české rodiny. Seznam osídlených míst Volyňské gubernie roku 1906 uvádí, že Kupičov má 181 usedlostí s 1132 obyvateli.

Kupičovem neprotékal žádný přirozený vodní tok, byly tam jen meliorační strouhy. V blízkosti obce nebylo ani žádné jezero, i když jich v katastru obce bylo šest. Většina však ležela na sever a severovýchod ve vzdálenosti asi 7 km od Kupičova. Nazývala se: Písečné, Blatní, Štičí, Berežisté (podle hloubky hned u břehu), Alexandrovské a Hrušovské. Nejbližší umělá nádrž byla na Komnatce, asi 2 km od Kupičova. Byla majetkem Josefa Houžvice a sloužila jako nádrž vodního mlýna. Zároveň to bylo koupaliště kupičovských kluků i dospělé mládeže (nebylo zvykem, aby se koupala děvčata). Kolem nádrže rostl puškvorec, který se na Svatodušní svátky kladl ke vchodu do stavení pro „šťěstí“ a svěží jarní vůni.

Pokračováním českého Kupičova na severovýchod byl ukrajinský Kupičov. Dále kolem Kupičova, ve vzdálenosti do 5 km, byly rovněž ukrajinské obce. Téměř ve všech žili v menším počtu také Poláci, hlavně tam, kde byly velkostatky polských šlechticů. Někteří Poláci však byly i „osadníci“, podobně jako Češi. Na severovýchod byla obec Alexandrovka. V ní žili Němci z německo-holandského pomezí („Holendři“). Od východu přes jih na západ byly vesnice Nyry, Dažva, Berestova, Černilov, Tuličov a na severu ležel Lityn. U některých z nich byly i české osady. U Dažvy byla Kradlovka a Řepín (podle většiny obyvatel z rodu Řepků) a na západ od Černilova byla Trnkovka. Jednotlivé rodiny žily v jiných, někdy i vzdálenějších vesnicích – Berestova, Radoviče, Tuličov, Černilov, Peresika, Vrbično, Bobly, Alexandrovka, Nery, Lityn a Vitoníž. Všechny pocházely z Kupičova, měly tam příbuzné a známé, zúčastňovaly se tam bohoslužeb, kulturních akcí a různých národních oslav. Za druhé světové války, kdy jim hrozilo nebezpečí v důsledku války, též od banderovců, se Češi zase do Kupičova vrátili a společně s ostatními se v roce 1947 odstěhovali do Československa.

Kolem obce se rozprostírala pole a louky. V bezprostřední blízkosti obce nebyly žádné lesy. Na jih od Kupičova, ve vzdálenosti 6 -7 km, se rozkládal les zvaný sviňarský – velký komplex státních lesů.

Pole, která byla obdělávána již při nastěhování Čechů, byla rozdělena do čtyř tříd, jednak podle kvality, ale hlavně podle vzdálenosti od obce. Pole na místě vykácených lesů byla nazývána podle své polohy (např. u cihelny, u mrchoviště, u Trnkovky apod.). Dobytek se pásal na loukách, pasáci se koupávali v „torfákách“. Byly to jámy po těžbě rašeliny, které se říkalo „torf“, a v zimě se jí topilo. Většinou se však topilo dřívím. Jinou dostupnou surovinou byla křída, která tvořila podloží Kupičova a okolí a nacházela se mělce pod povrchem.

Až do první světové války se z ní vyrábělo vápno ve vápence, jejímž majitelem byl jeden z kupičovských židů. Místní zvláštností byly drobné kamínky s ostrými hranami, kterým se říkalo „křesáky“, protože se jimi dala snado vykřesat jiskra. V dobách, kdy byl nedostatek zápalek, sloužily kuřákům jako „zapalovače“.

Počáteční těžkosti jim pomohly překonat také výsady dané volyňským Čechům výnosem carské vlády z 22. července 1870, kterým byli Češi osvobozeni na pět let od daní a poplatků a jejich synové narození před rokem 1870 od vojenské služby. Daňové úlevy byly později prodlouženy o dalších pět let. Výsady byly podmíněny státním občanstvím před jehož udělením museli Češi složit přísahu věrnosti carskému impériu. V Kupičově se konala slavnostní přísaha na „Rajčuru“, zároveň byla sloužena slavnostní bohoslužba.

Římskokatolický kostel. (Věrná stráž)

Stále se zlepšující životní podmínky nebyly výsledkem jen daňových úlev, ale především proto, že se v Kupičově začal pěstovat chmel, v té době velmi výhodný artikl. Sadbu si Češi přivezli z vesnic okolo Lucka a z Ivanič u Vladimíru. Průkopníkem v pěstování chmele byl krajan Titěra. Chmel se zprvu pěstoval jen na tyčkách, „drátěnky“ se začaly stavět až později. Ukončení sklizně bylo spojeno se slavnostní dočesnou.

Pro pěstování ovocných stromů museli hloubit hlubší jámy o větším průměru, nevhodnou zeminu – křídou, jež byla pod povrchem, z nich odváželi a jámy zaplňovali úrodnou zeminou. Na takto upravené půdě se stromům dařilo.

Celý rok byl rozvržen podle začátků a konců jednotlivých prací: jarní práce, žně zakončené dožínkami, česání chmele s dočesnou, podzimní práce a na jejich závěr posvícení. Na svatého Václava bývala v Kupičově pouť, poslední v roce 1938. Příjízďel i cirkus. Za dlouhých zimních večerů se dralo peří, což byla svým způsobem společenská událost. Povídalo se, zpívalo, vyprávělo a někdy i předčítalo. Muži po večerech pletli košíky, košťata a připravovali hospodářské nářadí na jaro.

Naši předci neznali jenom práci, světili neděle a všechny církevní svátky, ať to byli katolíci nebo evangelíci. Se společnou modlitbou to měli snažší evangelíci, měli dříve vybudovanou modlitebnu. Katolíci se scházeli po domech a společnou modlitbu vedl krajan Kafka. Pořádali masopustní maškarní průvody, velkým svátkem veselí bývalo i posvícení. Velmi brzy po příjezdu Češi dali dohromady kapelu. Před 1.světovou válkou měli mezi sebou kupičovští již řadu živnostníků a řemeslníků. Dle údajů z r. 1911 byli v Kupičově 3 hostinští, 2 řezníci, 1 pekař, 7 kovářů, 9 obuvníků, 5 krejčích, 4 truhlářů, 2 kolářů aj.

Až do první světové války nebyly žádné problémy s cestováním do zahraničí. Lidé odjeli třeba do Ameriky nebo do Kanady, tam si vydělali peníze a znovu se vrátili. V té době se jezdilo k příbuzným do Čech. Nelze nevzpomenout babi, Kateřinu Valentovou, kdysi byla místní cukrářka a pernikářka.

Formičky koníček, vojáků, přivezla z Čech. Pokaždé přivezla knížky pro děti, slabikáře pro malé a poučné knížky pro větší.

Pro naše dědečky byl zase takovým kulturním pracovníkem a průkopníkem osvěty pan Pelant. Scházeli se u něho doma v neděli odpoledne, četli noviny z Čech, prohlíželi si kalendáře a hlavně debatovali o všem možném.

Ještě před první světovou válkou řada hospodářů prodala své usedlosti v Kupičově a odstěhovala se do sousedních vsí. Češi se usadili v Dažvě, Nerách na Řepíně, na Baribandě, na Berestově, v

Hasičský sbor z Kupičova v roce 1927. (archiv Jany Kubalíkové)

Úřad obce Kupičov. (archiv Marie Ehmigové)

Černilově, na Trnkovce, na Osse, ve Vrbičně, Tuličově, Radovičích, na Peresice, v Ozeranech, ve Vitoníži a jinde. Někteří hoši se do jiných vesnic přivenili a děvčata přivdala.

Dospívající chlapce, kteří se narodili až po přísaze, čekala vojna. Narukovali do Vladimíru Volyňského a jiných bližších měst. Někteří Kupičovští se zúčastnili také rusko-japonské války.

Češi sice přišli do slovanské země, ale s dorozumíváním to bylo všelijaké. Kolikrát se s polským šlechticem domluvili spíše německy, než česko-polsky. Také kopie kupních smluv byly sepsány v němčině.

Náboženství

V Kupičově byly vždy zastoupeny dvě náboženské složky: katolíci a evangelíci i malý počet pravoslavných (v 80. letech pod nátlakem carské vlády). Ze staré vlasti si přinesli víru svých předků a svědomitě ji udržovali. Kupičov patřil k římskokatolické farnosti v Kisielině, jezdíváno se tam na oddavky, odtud se přivážel kněz na pohřby a křtiny. Tam a do Svojčova se chodíváno také na pouť.

V roce 1876 se čeští katolíci z Kupičova obrátili na oddělení duchovních záležitostí Ministerstva vnitra se žádostí o povolení stavby katolického kostela na hřbitově, díky neurčitému vyjádření, jaké národnosti bude kněz, byla žádost zamítnuta.

Žádost byla obnovena v roce 1882, opět zamítnuta, tentokrát gubernátorem. Kupičovští evangelíci, v té době jich bylo 410, patřili ke konzistoři ve Vilně. Boj o zachování víry otců katolické i evangelické trval. Přes velký odpor se 16. 4. 1889 podařilo pravoslavné církvi získat 94 kupičovské Čechy. Zápas o postavení

katolického kostela pokračoval a vyvrcholil až v roce 1907, kdy byla stavba konečně povolena. V roce 1912 byl kostel vysvěcen. Na biskupství v Lucku je zápis o kupičovském kostele. Prvním katolickým knězem v Kupičově byl Polák Ludwig Grass, bývalý děkan v Kyselině. Působil zde až do své smrti. Po něm v Kupičově působili kněží Karel Zich, Wladyslaw Tarczewski, Józef Kamiński a jako poslední Bonawentura Bursmiński, Polák, jehož babička byla Češka. Na Volyně dojížděli misionáři, katoličtí kněží z Čech, např. ThDr. Josef Beran, Josef Stříž ze Staré Bělé, dr. Josef (Klementus) Žurek, děkan z Litovle, Jindřich Křenek, Emil Mysliveček, Silvestr Braitto a jiní. V roce 1926 bylo založeno Sdružení katolické mládeže, jejich předsedou byl Jaroslav Židlický, který byl zároveň kapelníkem sedmnáctičlenné kapely. Po něm byli předsedy Josef Tošner, Jaroslav Tošner, Josef Toman, Václav Vrla, František Kafka a Bohuslav Hálek. Před vypuknutím druhé světové války byl varhaník Jaroslav Chvalovský. Početný byl také kostelní pěvecký sbor.

Evangelíků bylo v Kupičově o něco méně. V roce 1886 jich bylo 410, v roce 1929 bylo v Kupičově a okolí 261 evangelíků, tj. 22,84 % všech Čechů. Do Kupičova dojížděl farář Hrdlička, nedůvěřovali mu a požádali o připojení k evangelicko-reformované konzistoři ve Varšavě. Později patřili ke konzistoři ve Vilně. Faráři vzhledem k velké vzdálenosti přijížděli jen v nutných případech, tak dojížděl dr. Jelen z Varšavy, farář Menzelovský z Nepokojic a farář Michal Jastrzemski z Wilna. Posledním z nich byl farář **Jan Jelínek**. Tuto činnost také zastupovali předčitatelé kázání z Postily br. Josef Mokry starší, Jaroslav Makeš a Jaroslav Kučera. Z Čech přijížděli: farář Radechovský, Prudký, Milčan, Šebesta, Jadrníček, Hladký a jiní. Modlitebna byl nazýván sborový dům, který byl pozůstatkem panských budov. Sbor jej i se zahradou zakoupil v roce 1898 od Josefa Řepky. Vedle modlitebny byl později postaven kostel, který byl slavnostně otevřen v roce 1938 farářem Kurnatowským z Wilna a vysvěcen. Po odstěhování Čechů si kostel zabrali pravoslavní Ukrajinci, protože cerkev v roce 1944 vyhořela.

Ve sboru se pracovalo také s dětmi. Byla zřízena nedělní škola, chodily děti i z okolních vesnic. Za komunistické vlády nebylo dovoleno vyučovat děti náboženství ani ve škole, ani v kostele.

Kupičovské ženy při draní peří. (Věrná stráž)

Masopustní maškary, rok 1922. (archiv Lubomíra Klíglá)

Mládež se scházela ve sdružení mládeže. V Kupičově byl také jeden z nejlepších evangelických pěveckých sborů. Kupičovští evangelíci odebírali české náboženské časopisy Českobratrská jednota a Posel pokoje, pro děti přicházel časopis Růžový palouček.

Pravoslavní Češi neprojevovali organizovanou činnost, v obci nepůsobil pravoslavný kněz.

Se Židy se Češi setkávali hned při prvním kroku na Volyni při koupi majetků. Židé znali zdejší prostředí, Češi jejich pomoc přijali, i když za ni platili často vysokou cenou. Někteří Židé po vsi kupovali staré hadry, štetiny a králíčí kůže, vejce aj. Většina kupičovských obchodníků, živnostníků byli Židé. V roce 1911 bylo v Kupičově již 20 židovských rodin. Tvořili v obci zvláštní skupinu, ale nebyli českými občany přehlíženi. Takřka všechny židovské rodiny se naučili mluvit česky. Před druhou světovou válkou žilo v Kupičově 333 Židů. Za druhé světové války byli židovští spoluobčané Němci a jejich přísluhovači v ukrajinské policii pronásledováni a deportováni. Židé byli vyřazeni z normálního života. Při této okupaci Němci, byli židovští občané z Kupičova a sousedních vesnic odvedeni do Jezurán, kde byli 4 dny drženi. Židé zapálili chalupu a v chaosu chtěli utéct, útěk se však nepodařil. Ve čtyřstupe byli pak hnáni do sousední obce Sušibaba k velkému lomu po těžbě písku. Pak se museli svléci, vždy první řada lehnout do lomu, každý obdržel ránu do hlavy, a tak bylo 24. srpna 1942 pohřbeno 682 osob v jednom lomu, ve druhém 312 osob, zasypano hlínou.

Některým židům se přece jen podařilo utéct, našli prozatímní úkryt v Kupičově v českých rodinách, později odešli do Litvinského

Odvody v Kupičově, rok 1906. (archiv Lubomíra Klíglá)

Kurz učitelů nedělních škol Kupičov, rok 1928. (archiv Miloslavy Žákové)

lesa, kde se skryli v podzemí. Takže ze všech kupičovských Židů zůstalo na živu pouze 12 osob, které se po válce z Kupičova odstěhovali.

Škola

Nezapomínalo se ani na školu. Většina rodičů se snažila dát dětem aspoň to nejzákladnější vzdělání. V Kupičově byla založena škola jako v jedné z prvních českých obcí v roce 1872 zároveň s ustanovením české volosti. Ve škole se děti od 10 let učily vedle češtiny i ruštině. Školní docházka trvala, často s dlouhými přestávkami, 3-4 roky. Školní rok trval 4–5 měsíců, a to pouze v zimě, kdy nebylo v hospodářství tolik práce. Učitelé dostávali plat od obce. Byli to dobrovolníci, neměli pedagogickou kvalifikaci, nepodléhali žádné odborné kontrole a nenesli žádnou zodpovědnost. První český učitel v Kupičově se jmenoval Polívka. Vyučoval ve svém bytě. Snad současně nebo až po něm působil v Kupičově také Čech Čvančara a později ruský pravoslavný kněz Pasičnyk. Později byly zrušeny české samosprávy a farnosti, byly rušeny také české školy. V r. 1890 byl na školu ustanoven pravoslavný učitel náboženství, převážná většina českých dětí nepravoslavných, přestaly školu navštěvovat. V té době existovala např. česká evangelická škola, jejímž učitelem byl Jan Tomeš. Z r. 1908 dochované vysvědčení svědčí o tom, že již v té době byla v Kupičově škola, působil tam učitel Kyrdan. Podle některých pramenů teprve v r. 1911 byla v Kupičově zřízena jednotřídní státní škola s vyučovacím jazykem výhradně ruským.

Žáci s učitelem Josefem Kredbou, rok 1930. (archiv Marie Ehmigové)

Za první světové války byla v Kupičově zřízená německá škola, němčině vyučoval kupičovský Žid. Systematické vyučování začalo až po první světové válce. V roce 1922 tam byla zřízena čtyřtřídní škola polská. Čeština byla do školy zavedena až po čtyřech letech, v roce 1926, kdy byla škola povýšena na pětiletou zásluhou České matice školské v Lucku. Češtině bylo vyhrazeno 9 hodin týdně a vyučovali ji postupně učitel Antonín Hanyš, evangelický kazatel Jaroslav Opočenský a Jaroslav Židlický. Mimořádnou kvalitu čeština dosáhla až od roku 1930 učitelem, který přišel z Čech. Byl to Josef Kredba (1930 – 1933), a po něm Karel Půlpytel (1933 – 1937), dále učitel Albl a poslední učitelkou češtiny byla Helena Altmanová. V době druhé světové války i po ní se až do odjezdu vyučovalo soukromě. Řada kupičovských občanů studovala také na vyšších stupních škol.

První světová válka

Kupičovští občané se s ní setkali tváří v tvář v červenci 1915, když carská armáda ustupovala po porážce u Gorlice pod tlakem spojených německých a rakousko-uherských vojsk z ruského Polska. Několik rodin na nátlak Rusů odjelo hloub do Rusi, vrátili se až po válce. Nastala rakouská diktatura, lidem od 18 do 65 let byla nařízena pracovní povinnost. Vedoucím okupačních vojsk byl německý důstojník, občané jej nazvali „Vaňka“, za sebemenší provinění vymýšlel kruté tresty. Již r. 1916 pracovali na výstavbě úzkolejky, jež spojovala Kupičov – Turijsk. /Roku 1922 byla polskými úřady prodána a rozebrána./ Ještě r. 1916 vzplanul v obci v důsledku bojů oheň, vyhořelo 8 usedlostí. Vše bylo dovršeno 22. 5. 1917, kdy vyhořela celá hlavní ulice – přes 30 usedlostí a pivovar.

Mnozí z kupičovských občanů byli povoláni ruskými úřady do zbraně. Padesát jich sloužilo v ruské armádě, deset občanů se přihlásilo dobrovolně do čsl. Legií na Rusi. Brázda Jaroslav se dostal až do Palestiny, Hálek Jan vyprávěl o prožitých bílých nocích, Kalivoda Jaroslav se zúčastnil Prusko-japonské války, sloužil v Port Artenu, Šlégr Josef sloužil 5 let v Samarkandu. Šest občanů padlo.

Dne 16. 7. 1915 přišlo do Kupičova rakousko-uherské vojsko, dne 30. 5. 1916 to byli Němci, 11. 11. 1918 válka skončila, dne 25. 3. 1919 přišli do Kupičova Poláci, dne 22. 7. 1920 přišla do obce revoluční sovětská armáda, dne 16. 12. 1920 byl Kupičov obsazen polskými vojsky až do 14. 2. 1921. Situace se stabilizovala teprve po podpisu mírové smlouvy mezi Polskem, Ruskem a Ukrajinou 18. března 1921 v Rize. Polsko získala velkou část Volyně, tak se Kupičov stal součástí Polska.

Po válce byla pole rozryta zákopy, zahrady a chmelnice zničeny, nastaly krádeže a vraždy. Poměry se však rychle konsolidovaly. R. 1921 byl obnoven hasičský sbor, nyní má formální potvrzení. Byly pořízeny dvě hasičské stříkačky a několik sudů na vodu. Hasičský sbor se účastnil pravidelných závodů v Kovli a v Holobech, vždy si odnesl I. cenu.

Nastupující rozvoj zabrzdlila světová hospodářská krize v letech 1929–1933, klesl odbyt produkce, což se projevilo v nedostatku peněz. Po této krizi opět ožívá hospodaření, objednávají se nové hospodářské stroje. V roce 1933 je založeno konsumní družstvo „Jednota“ se 108 členy, zaměstnávalo 9 lidí. Slibným rozvojem se obec stává důležitým střediskem v kraji.

Prodejna - Kooperativa Kupičov, zleva: Josef Tošner, Josef Čurda, Václav Vrla, Bohuslav Hálek, cca 1938 (archiv Petru Marie).

Působí zde lékař, veterinář, je zřízena lékárna, rozbíhá se rozvoj řemesel, byl zde i kanafasník, holič a kadeřník, každé 2 měsíce se konaly trhy. Nechyběl ani obecní ponocný. Byla tu též státní policie, probíhaly tu odvody branců. K popularitě přispěla kupičovská dechová hudba, se dvěma kapelami, v čele s kapelníky Janem Židlickým a Václavem Tomanem, pokračovateli byli Josef Židlický a Jaroslav Židlický. Mnozí hudebníci se věnovali i komponování. Václav Vrla napsal divadelní hry, byla zřízena knihovna, jezdilo se na zájezdy do vlasti, r. 1929 na jubilejní Svatováclavský sjezd. Četní občané se v tomto období odstěhovali do Ameriky.

R. 1926 bylo založeno Sdružení katolické mládeže se 72 členy, bohatou činností. Hudba Sdružení kat. mládeže hrála dne 28. 10. 1933 na slavnosti 10letého trvání České matice školské. Díky činnosti SKM Kupičov navštívil krajaňský pracovník Jindřich Dušek z Prahy. Sdružení se též věnovalo sportům. V Kupičově byl od r. 1925 velmi činný odbor (kolo) České matice školské. Její zásluhou bylo možné zvyšovat počet vyučovacích hodin češtiny ve zdejší škole.

Druhá světová válka

Důsledky druhé světové války se objevily záhy po 1. září 1939, někteří občané byli povoláni do polské armády. Tato polsko-německá válka brzy skončila a 23. září 1939 do Kupičova přišla Rudá armáda. Polské úřady nahradily národní výbory, ve kterých zasedali sice i Češi, ale vedoucími byli Ukrajinci. Na jaře r. 1941 byl založen kolchoz s názvem Kalinin. Přes dvacet obchodníků nemělo co prodávat, se slávou byl otevřen „kooperativ“, poloprázdný. Lidé žili v neustálém napětí a strachu, hrozilo nebezpečí vyvážení na Sibiř. Po přepadení Sovětského svazu dne 22. 6. 1941 Rudá armáda ustoupila a za 6 dní přišly do Kupičova německé oddíly. Ihned vymáhaly mléko, vejce, obilí, maso i velmi brutálně. V tom jim pomáhala místní tzv. ukrajinská milice, z níž pak byly vytvořeny oddíly banderovců. Střediska ukrajinské milice byla v Turijsku a Kovelu, velitelem byl Šabatura, jež byl podřízen německému veliteli SS Mantlovi. Němci „zaseli“ nesváry mezi občany. Řada mladých občanů byla odvezena na nucené práce do Německa. Někdo skončil i v koncentračním táboře v Majdanku i Osvětimi. Němci, kteří slibovali ukrajinským nacionalistům „samostatnou Ukrajinu“, začali omezovat ukrajinskou milici, která se jim zdála již nebezpečnou. Téměř všichni milicionáři odešli do ilegality. Z kupičovské posádky prchli do lesů kolem Lityna a zejména na Sviňár.

Tam se začaly organizovat v řádné partyzánské oddíly a vedli neustále boje. Jejich nenávisť se šířila. Tzv. banderovci se postavili proti všem ostatním národům, které osidlovaly tento kraj, začali vyhlazovací kampaň, po níž, jak říkali, nesmí být ukrajinská země znesvěcena přítomností člověka jiné národnosti, než ukrajinské.

Německá posádka se zhostila úkolu, vykoupila obilí, odešla, hned v patách přišli banderovci, zůstali přes noc a již brzy ráno byli vypuzeni nastupujícími Poláky, kteří se v obci Zásmyky vojensky organizovali a obsadili Kupičov. Poláci měli v obci partyzánský oddíl, který měl stráž. Obec měla i české hlídky. Kolem obce bylo postaveno 26 bunkrů, byla obehnaná dvěma řadami ostnatého drátu. Občané si budovali domácí kryty, tzv. „schrany“. Byly to většinou rýhy vyhloubené v zemi, které se na konci rozšiřovaly. Přikryté byly prkny zasypávanými hlínou a zakryté drny. Dne 13. 11. 1943 asi 500 banderovců, kteří měli 16 kulometů, 4 lehká děla vedle jiných zbraní zaútočilo na Kupičov, boj trval od 12 hod. do večera, hlavní nápor odrazili Poláci. O 9 dní později při druhém útoku obranu udrželi hlavně Češi za pomoci Poláků. Tato samoobrana Kupičova trvala 8 měsíců až do příchodu Rudé armády 12. dubna 1944. Němci věděli o polských partyzánech v Kupičově, proto podnikli 7. 2. 1944 na obec nálet, byla zničena stodola. Po shromáždění polských oddílů za obcí, podnikli druhý a třetí nálet, vyhořely stodoly, domy, zahynul i dobytek, o život přišli 2 Poláci, a 3 kupičovští.

Přítomnost sovětských partyzánů v obci kupičovští využili k tomu, že prostřednictvím kapitána RA zaslali veliteli čs. voj. jednotky v SSSR gen. Svobodovi žádost o přijetí do řad čs. vojáků, opatřenou podpisy kupičovských občanů. Tak dne 18. dubna 1944 narukovalo dobrovolně 237 mužů a žen z Kupičova, aby pomáhali osvobodit vlast. Po krátkém tvrdém výcviku byli zařazeni do různých odborností, většinou k dělostřeleckým jednotkám. Někteří byli nasazeni do bojů o Torčín. Někteří byli posláni do důstojnických škol. Kupičovští dobrovolníci se svými krajany v řadách čs. voj. jednotky v SSSR, po boku Rudé armády osvobozovali okupovaná území. Přes temné srázy Karpat, Slovensko a Moravu vítězně kráčeli čs. jednotky do Prahy. Většina se v bojích osvědčila jako dobří vojáci, o čemž svědčí četná vyznamenání a povýšení, jakož i 27 padlých. Osm mužů bylo v Rudé armádě, 3 padli, 12 v Polské armádě, z nich 1 zahynul v zajetí v SSSR, 4 nastoupili po polské zahraniční armády, 5 bylo v polském partyzánském oddíle, jeden z nich zahynul při výbuchu miny.

Po odchodu kupičovských dobrovolníků do armády obec trpěla. Fronta se na několik měsíců zastavila před Vadimírem-Volyňským. Němci houževnatě bránili sviňárský les, cca 8 km od Kupičova. V obci byl štáb RA, 22. 4. 1944 byl na Kupičov podniknut další nálet, shořely 3 stodoly a pravoslavný kostel. Opětovným bombardováním 27. 4. 1944 vyhořely takřka ¾ celé obce.

Mládež Kupičova, cca 1930. (Národní archiv)

Občané následně byli evakuováni do města Kolki, či do týlu k Lucku, vzdálenému 50-60 km od Kupičova, (byli tzv. v běžencích). Každá rodina se musela o přepravu postarat sama. Neměli dostatek píce pro dobytek, cestou museli pást. Do zázemí dorazili po 3 dnech. Většinou byli ubytováni po stodolách a půdách, pokud neměli to štěstí zůstat u příbuzných. Po přesunu fronty se vrátili, až na žně. Válka zdaleka ještě neskončila. Nebylo dostatek potravin, krmení pro dobytek, spousta domů vyhořela. Poměry v obci se rychle konsolidovaly, byla znovu otevřena škola, ředitelem byl Prochor Ignatjevič (ukrajinsky Hnatovič), pořádána kulturní vystoupení apod. Život jim začali narušovat banderovci, jejich aktivita stoupala. Fronta byla daleko, ale klid nebyl. Stesk po svých blízkých, neustálé obavy, a tak je už nic nepoutalo k této zemi, celým svým životem byli již doma, ve vlasti.

Po ukončení války někteří kupičovští Češi, vojáci, zůstali u svých útvarů a prováděli výcvik nováčků. Většina byla přidělena k vojenské posádce v Podbořanech, která měla svoje rotu po celém okrese. Jak vojáci, tak rodinní příslušníci čekali na vzájemné shledání.

Dne 10. července 1946 byla mezi vládou ČSR a SSSR podepsaná dohoda o reemigraci. Teprve pozdě na podzim přijela do Kupičova reemigrační komise, ale stejně nikdo netušil, kdy k odjezdu skutečně dojde. Od komise se dozvěděli, že každá rodina si s sebou bude moci vzít 200 kg věcí, krávu a koně. Přebytečné věci prodali, koně a krávy měnily. První transport odjel z Kupičova 7. 3. 1947, 19. 3. 1947 přijel do Krásného Dvora vlak s Kupičovskými. V tento den odjížděl druhý a poslední transport. Nakládací stanicí byl Turijsk. Prvním transportem odjeli především rodiny vojáků a druhým všichni ostatní. Cesta byla svízelná. Volyňští cestovali v nákladních vagonech „dobyččácích“, čtyři rodiny v jednom, každá v jednom koutě na svých rancích. Uprostřed stála kamínka „bubínek“, kterými si topili a vařili na nich. Ve vlaku nebylo žádné hygienické zařízení, nebylo kde se umýt ani vykonat potřebu. Nebyly k dispozici léky ani lékař. Poslední tři dny cesty na československém území byly docela jiné. Všude bylo čisto, na vyznačených stanicích dostávali třikrát denně čerstvé a teplé jídlo. Na Moravě se odpojily vagony s krajany pro osídlení Brunatálska, Opavska a Hlučínska. V Pardubicích se odpojily vagony na Královédvorskou. Zbytek vlaku pokračoval až do Krásného Dvora.

Velkým zklamáním kupičováků při osídlování ČSR bylo, že nebyli všichni kupičovští pohromadě, jak si to mysleli. Tak obyvatelé jedné z největších obcí na Volyni jsou roztroušeni po celém Československu.

Kupičov dnes. (Google Maps, autor: Oleksandr Kucharenko)

Hřbitov v Kupičově - hrob Bohumila a Anny Houzvicových v roce 2019. (archiv Tomáše Vlacha)

Většina kupičovských bylo usídlena v okrese Podbořany v obcích: Jesenice (17 rodin), Blatno (1), Tlesky (14), Němčany (15), Krásný Dvůr (14), Chrašřany (12), Široké Třebčice (3), Maštov (17), Brody (5), Nové Třebčice (14), Buškovice (14), Vitčice (9), Podlesice (17), Nepomyšl (10). Velká část Čechů z Kupičova byla osídlena v okrese Kadaň v obcích: Tušimice (1), Račetice (2), Libědice (15), Vintřov (5), Český Rohozec (3), Vilémov u Kadaně (6), Pětipsy (2). Druhá početná skupina kupičovských byla usídlena v okrese Opava v obcích: Svobodné Heřmanovice (7), Horní Životice (3), Třebom (8). Třetí četnější skupina byla usídlena v okrese Dvůr Králové nad Labem v obcích: Dolních a Horních Vlčkovcích (15). Jinak byli některé rodiny usídleny v okresech Aš v Čechách, Cheb, Litoměřice, v městě Žatec a okrese Žatec (7). Všichni osídlenci si přáli splynout s novým prostředím, aby v Československu našli svůj druhý domov, tj. šťastný domov pro sebe a své děti.

Připravila a redakčně krátila: Anna Pastorová.

Zdroj: Věrná stráž 1950-1951 - článek Kupičov, kniha Kupičov (dle vyprávění pamětníků, na základě dostupných dokumentů a rukopisu Bohuslava Hálka, Josefa Tomana a Václava Židlického zpracovali Václav Kytl, Václav Zápotocký a Miloslava Žáková v roce 1997).

Foto: zdroj Volynaci.cz.

Výzva

Máte-li fotografie, dokumenty, kroniky a jiné předměty vztahující se ke Kupičovu, prosím, ozvěte se nám.

E-mailové adresy jsou **srbecky@me.com**, **sircovic@gmail.com**, **cesky.volynak@seznam.cz**, **volynacimk@seznam.cz**, poštovní adresa je SČVP, z.s., Sokolská 486/33, 120 00 Praha 2, telefon **+420 777 798 820**.

Seznam osob reemigrujících z Kupačova do ČSR v letech 1945-1947

Bajer Vladimír 1877, Žofie 1885, Bruntál, okres Bruntál
Bajer Bohuslav 1937, Marie 1911, Marie 1932, Jesenice, okres Rakovník
Bajer Ladislav 1910, Rudolf 1936, Josef 1940, Božena 1915, Jesenice, okres Rakovník
Bajer Jaroslav 1894, Josef 1920, Božena 1898, Anna, Libuše, Marie, Tlestky, okres Rakovník
Bajer Jaroslav 1914, Bohuslav 1926, Marie 1898, Marie, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Bajer Václav 1905, Jindřich 1934, Marie 1903, Milada 1931, Podlesice, okres Chomutov
Bajer Antonína 1903, Marie, Podbořany, okres Louny
Balák Vratislav 1934, Libuše 1906, Jiřina 1941, Libědice, okres Chomutov
Baloun Vladislav 1899, Jaroslav 1930, Emílie 1898, Libuše 1924, Jesenice, okres Rakovník
Baloun Bojislav 1879, Emílie 1883, Libědice, okres Chomutov
Baloun Bedřich 1889, Božena 1920, Podlesice, okres Chomutov
Bayerová Anna 1885, Jesenice, okres Rakovník
Benda Jaroslav 1900, Josef 1925, Berta 1903, Marie 1930, Chrástany, okres Louny
Bendová Emilie 1873, Dvůr Králové nad Labem, okres Trutnov
Birnbau Jaroslav 1919, Jaroslav 1940, Marie 1921, Mašťov, okres Chomutov
Bonkarovská Evženie 1934, Buškovice, okres Louny
Brázda Josef 1898, Václav 1924, Božena 1898, Nepomyšl, okres Louny
Brázda Miloslav 1907, Vratislav 1934, Božena 1914, Podlesice, okres Chomutov
Brázda Václav 1904, Miroslav 1930, Václav 1932, Vratislav 1943, Marie 1877, Anna 1907, Marie 1929, Podlesice, okres Chomutov
Brázda Bohuslav 1905, Václav 1933, Evženie 1907, Marie 1934, Ludmila 1941, Podlesice, okres Chomutov
Brázda Josef 1914, Marie 1877, Vitčice, okres Chomutov
Brmboun Jaroslav 1940, Marie 1921, Mašťov, okres Chomutov
Brož František 1875, Václav 1906, Karolína 1898, Marie 1912, Marie 1932, Anna 1934, Buškovice, okres Louny
Brož Josef 1913, Jindřich 1942, Marie 1921, Marie 1921, Jesenice, okres Rakovník
Brož Václav 1921, Libuše 1924, Jesenice, okres Rakovník
Brož Jaroslav 1891, Emílie 1899, Jesenice, okres Rakovník
Brož Jaroslav 1905, František 1936, Marie 1912, Milada 1934, Marie 1878, Jesenice, okres Rakovník
Brož Václav 1921, Podlesice, okres Chomutov
Brož Josef 1885, Libuše 1913, Emílie 1885, Podlesice, okres Chomutov
Bucek Antonie 1906, Emílie 1907, Veliká Ves, okres Louny
Bujalský Vladislav 1886, Evžen 1928, Vladislav 1931, Jaroslava 1904, Vilemína 1929, Horní Vlčkovice, okres Trutnov
Bušek Vojtěch 1880, Janina 1926, Apolonie 1929, Dvůr Králové nad Labem, okres Trutnov
Černík Josef 1926, Emilie, Tlestky, okres Rakovník
Černíková Emílie 1897, Mašťov, okres Chomutov
Červinková Bohumila 1937, Veliká Ves, okres Louny
Čurda Josef, Libuše 1908, Miluše 1929, Věra 1931, Marie 1941, Libědice, okres Chomutov
Dlouhý František 1882, Marie 1892, Buškovice, okres Louny
Dlouhý Václav 1923, Buškovice, okres Louny
Dufek Antonín 1893, Miloslav 1938, Marie 1904, Emilie 1930, Bruntál, okres Bruntál
Ducháček Alexandr 1909, Marie 1871, Jaroslava 1925, Vlasta 1946, Chrástany, okres Louny
Fiala Václav 1893, Anna 1895, Chrástany, okres Louny
Fiala Jiří 1938, Vladislav, Božena 1911, Chrástany, okres Louny

Fiala Jaroslav 1936, Rostislav 1938, Marie 1912, Vitčice, okres Chomutov
Fiala Josef, Němčany, okres Louny
Genc Josef 1884, Václav 1932, Julie 1906, Opava, okres Opava
Gregor Bedřich 1906, Marie 1864, Bruntál, okres Bruntál
Hálek Bohuslav 1914, Marie 1887, Vroutek, okres Louny
Holub Karel 1887, Anna 1926, Mašťov, okres Chomutov
Holubová Libuše 1905, Zdena 1927, Libědice, okres Chomutov
Holý František 1885, Podlesice, okres Chomutov
Horáček Adolf 1882, Václav 1923, Věra 1928, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Horáček Jaroslav 1920, Podbořany, okres Louny
Horáčková Marie 1914, Litoměřice, okres Litoměřice
Houžvic Josef 1883, František 1891, Josef 1938, Julie 1894, Zdenka 1900, Bruntál, okres Bruntál
Houžvic Václav 1900, Marie 1901, Marie 1925, Ludmila 1937, Vroutek, okres Louny
Choura Bohuslav 1907, Jaroslav 1912, Marie 1882, Mašťov, okres Chomutov
Choura Bohuslav 1907, Jaroslav 1912, Marie 1882, Podbořany, okres Louny
Chvalovský Jaroslav 1920, Kateřina 1859, Marie 1892, Buškovice, okres Louny
Janda František 1874, Jaroslav 1910, Anna 1886, Vilémov, okres Chomutov
Jankovec Václav 1888, Jůlie 1892, Marie 1914, Marie 1920, Zdenka 1939, Libědice, okres Chomutov
Jankovec Josef 1907, Jaroslav 1916, Jaroslav 1942, Anna 1909, Marie 1934, Miloslava 1940, Jesenice, okres Rakovník
Jankovcová Emílie 1925, Hranice, okres Cheb
Jankovcová Božena 1934, Alžběta 1895, Libědice, okres Chomutov
Janouský Václav 1921, Jaroslav 1922, Olga 1895, Patokryje, okres Most
Kačer Bohuslav 1936, Božena 1915, Václav 1911, Jesenice, okres Rakovník
Kačer Stanislav 1941, Josef 1944, Janina 1915, Marie 1943, Josef 1907, Vitčice, okres Chomutov
Kafka Josef 1905, Vratislav 1931, Olga 1908, Němčany, okres Louny
Kafka Josef 1916, František 1911, Václav 1943, Libuše 1924, Anna 1920, Libuše 1925, Anna 1884, Němčany, okres Louny
Kafka Josef 1883, Marie 1870, Němčany, okres Louny
Kafka Václav 1894, Václav 1923, Anna 1899, Veliká Ves, okres Louny
Kalivoda Josef 1886, Marie 1923, Buškovice, okres Louny
Kalivoda Václav 1893, Božena 1907, Marie 1930, Miroslava 1933, Chrástany, okres Louny
Kalivoda Václav 1882, Jesenice, okres Rakovník
Kalivoda Bohuslav 1878, Josef 1907, Marie 1911, Libuše 1934, Opava, okres Opava
Kalivoda Miroslav 1903, Bohuslav 1939, Božena 1914, Podlesice, okres Chomutov
Kalivoda Josef 1882, Vintířov, okres Chomutov
Kapler Jan 1906, Libuše 1918, Halina 1940, Nina 1944, Buškovice, okres Louny
Kerda Jaroslav 1897, Chrástany, okres Louny
Kerda Alexandr 1883, Alexandr 1924, Marie 1888, Krásný Dvůr, okres Louny
Kozlík Bohuslav 1913, Josef 1920, Marie 1914, Marie 1937, Krásný Dvůr, okres Louny
Kozlík Jaroslav 1925, František 1884, Marie 1924, Emílie 1884, Anna 1886, Libědice, okres Chomutov
Kozlík Josef 1893, Václav 1893, Anna 1895, Marie 1895, Marie 1930, Opava, okres Opava
Kozlík Štěpán 1887, Jaroslav 1913, Marie 1889, Anna 1922, Veliká Ves, okres Louny
Kozlík Vilém 1881, Anna 1884, Veliká Ves, okres Louny

Kozlíková Emilie 1885, Buškovice, okres Louny
Kozlovský Vladimír 1909, Jan 1938, Anna 1902, Eva 1939, Liběšice, okres Louny
Kožnar Václav 1899, Václav 1932, Marie 1910, Buškovice, okres Louny
Krejbič František 1873, Josef 1898, Ladislav 1905, Anna 1878, Anna 1900, Emilie 1908, Marie 1913, Věra 1936, Marie 1939, Bruntál, okres Bruntál
Krejbič Jaroslav 1892, Marie 1892, Mašřov, okres Chomutov
Krejbič Václav 1923, Mašřov, okres Chomutov
Kremla Antonín 1900, Božena 1900, Jesenice, okres Rakovník
Kreml Jaroslav 1941, Kremla Václav 1928, Josef 1903, Blažena 1903, Nepomyšl, okres Louny
Kryml Antonín 1904, Jaroslav 1943, Emilie 1905, Bruntál, okres Bruntál
Krynický Josef 1909, Libuše 1919, Žatec, okres Louny
Kubeš Jaroslav 1894, Božena 1902, Marie 1936, Libědice, okres Chomutov
Kubeš Jaroslav 1914, Božena 1914, Marie 1914, Libědice, okres Chomutov
Kučera Václav 1897, Jaroslav 1932, Božena 1907, Marie 1922, Marie 1928, Olga 1944, Libědice, okres Chomutov
Kučera Václav 1932, Jaroslav 1911, Olga 1909, Němčany, okres Louny
Kučera Josef 1908, Jindřich 1923, Jaromír 1942, Julie 1885, Anna 1919, Marie 1941, Alžběta 1884, Vintřov, okres Chomutov
Kulich Jan 1866, Josef 1896, Emilie 1900, Marie 1922, Bruntál, okres Bruntál
Kulich Jan 1866, Mašřov, okres Chomutov
Kysela Stanislav 1923, Tlestky, okres Rakovník
Kyselka František 1884, Bedřich 1923, Růžena 1885, Tlestky, okres Rakovník
Kyselka Josef 1894, Bojislav 1913, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Kyselková Libuše 1918, Mašřov, okres Chomutov
Kytl Jaroslav 1888, Jaroslav 1921, Josef 1919, Václav 1928, Marie 1894, Mašřov, okres Chomutov
Kytl Bohumil 1903, Marie 1909, Marie 1929, Vitčice, okres Chomutov
Ledvina Bohuslav 1916, Nina 1924, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Ledvina Václav 1876, Adolf 1878, Anna 1880, Krásný Dvůr, okres Louny
Ledvina Václav 1906, Bedřich 1937, Jaroslav 1909, Josef 1913, Josef 1932, Jaroslav 1944, Marie 1887, Anna 1909, Marie 1943, Veliká Ves, okres Louny
Ledvina Bohuslav 1915, Božena 1900, Karolína 1884, Veliká Ves, okres Louny
Ledvinová Karolina 1886, Hranice, okres Cheb
Legner Václav 1903, Jaromír 1935, Vladimír 1911, Anna 1907, Miloslava 1933, Anna 1941, Anna 1875, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Loudová Božena 1924, Děčín, okres Děčín
Loužil Václav 1925, Marie 1899, Nepomyšl, okres Louny
Ložeňuk Václav 1923, Ladislav 1938, Josef 1941, Vavřina 1894, Anna 1900, Marie 1932, Libuše 1935, Libědice, okres Chomutov
Macek Jiří 1891, Marie 1910, Helena 1932, Ludmila 1942, Bruntál, okres Bruntál
Makeš Jaroslav 1888, Anna 1890, Anna 1928, Dvůr Králové nad Labem, okres Trutnov
Makeš Josef 1889, Bedřich 1925, Jaroslav 1936, Božena 1907, Marie 1927, Božena 1930, Milada 1937, Horní Vlčkovice, okres Trutnov
Makeš Jindřich 1899, Růžena 1910, Horní Vlčkovice, okres Trutnov
Makešová Marie 1922, Miloslava 1943, Brody, okres Louny
Maleček Vratislav 1924, Nepomyšl, okres Louny
Mašek Bohuslav 1917, Buškovice, okres Louny
Mašek Václav 1908, Josef 1900, Anna 1898, Mašřov, okres Chomutov

Mašek Bohuslav 1936, Miloslav 1938, Josef 1940, Němčany, okres Louny
Mašek Václav 1903, Josef 1871, Marie 1877, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Mašek Jaroslav 1910, Podlesice, okres Chomutov
Mašková Marie 1908, Milada 1932, Anna 1935, Krásný Dvůr, okres Louny
Mašková Karolina 1881, Marie 1903, Libuše 1931, Marie 1912, Marie 1938, Věra 1942, Němčany, okres Louny
Mašková Božena 1919, Marie 1938, Ludmila 1944, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Mašková Libuše 1917, Marie 1938, Božena 1912, Marie 1936, Podlesice, okres Chomutov
Matouš František 1889, Božena 1909, Václav 1943, Marie 1945, Bruntál, okres Bruntál
Matouš Václav 1908, Marie 1879, Olga 1915, Marie 1933, Krásný Dvůr, okres Louny
Mezenská Julie 1889, Bruntál, okres Bruntál
Mezenská Julie 1893, Chrástany, okres Louny
Mezenská Božena 1901, Libuše 1922, Marie 1924, Anna 1927, Podlesice, okres Chomutov
Mezenská Zdena 1908, Marie 1936, Anna 1945, Vitčice, okres Chomutov
Mezenský Jaroslav 1887, Miroslav 1923, Bruntál, okres Bruntál
Mezenský Josef 1891, Václav 1922, Chrástany, okres Louny
Mezenský Josef 1899, Podlesice, okres Chomutov
Mezenský Oskar 1894, Rostislav 1934, Eduard 1937, Svobodné Heřmanice, okres Bruntál
Mezenský Vladislav 1907, Vladislav 1938, Vitčice, okres Chomutov
Mikolášek František 1869, Libuše 1905, Vratislav 1938, Libědice, okres Chomutov
Mikolášek Václav 1925, Josef 1893, Božena 1900, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Mikyna Václav 1887, Marie 1881, Podlesice, okres Chomutov
Mokrá Božena 1892, Marie 1914, Podlesice, okres Chomutov
Mokrá Božena 1887, Marie 1887, Božena 1920, Veliká Ves, okres Louny
Mokry Josef 1887, Jaroslav 1928, Josef 1913, Zdeněk 1942, Podlesice, okres Chomutov
Mokry Václav 1886, Josef 1915, Václav 1920, Tlestky, okres Rakovník
Mokry Jaroslav 1912, Josef 1914, Veliká Ves, okres Louny
Novotná Emilie 1899, Anna 1929, Novotný Jaroslav 1894, Václav 1936, Dvůr Králové nad Labem, okres Trutnov
Novotná Božena 1899, Mariánské Radčice, okres Most
Novotná Marie 1886, Anastazie 1914, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Novotná Anna 1912, Milena 1936, Anna 1942, Široké Třebčice, okres Chomutov
Novotný Václav 1910, Libědice, okres Chomutov
Novotný František 1874, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Novotný Václav 1913, Nové Třebčice, okres Louny
Pacalová Anna 1881, Podlesice, okres Chomutov
Pejkov Demjan 1863, Marie 1876, Loket (Elbogen), okres Sokolov
Pestková Anna 1904, Irena 1932, Hranice (Rossbach), okres Cheb
Pestkovský Vladislav 1930, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Petrovská Olga 1900, Svobodné Heřmanice, okres Bruntál
Pokrupa Antonín 1895, Jaroslav 1926, Emilie 1900, Buškovice, okres Louny
Pokrupa Rudolf 1896, Jaroslav 1925, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Pokrupa Václav 1905, Vladimír 1903, Jaroslav 1934, Berta 1906, Růžena 1916, Krásný Dvůr, okres Louny
Poláček Vlastimil 1935, Marie 1936, Mašřov, okres Chomutov
Polivka Vladislav 1922, Marie 1883, Opava, okres Opava
Procházka Ladislav 1920, Marie 1897, Libuše 1925, Bruntál, okres Bruntál

Procházka Jaroslav 1892, Natálie 1889, Libuše 1926, Jesenice, okres Rakovník
Procházková Libuše 1925, Libavské Údolí, okres Sokolov
Přišovský Josef 1914, Božena 1919, Emilie 1893, Václav 1884, Miroslav 1938, Václav 1942, Tlestky, okres Rakovník
Řepka Jaroslav 1900, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Selingerová Marie 1873, Tušimice, okres Chomutov
Skramuský Antonín 1910, Marie 1910, Miluše 1936, Nové Třebčice, okres Louny
Skramuská Marie 1906, Marie 1937, Podlesice, okres Chomutov
Skramuská Marie 1916, Marie 1938, Ludmila 1944, Podlešice, okres Chomutov
Skramuský Josef 1907, Marie 1906, Marie 1937, Podlesice, okres Chomutov
Skramuský Václav 1913, Pětipsy, okres Chomutov
Styblík Vladimír 1934, Marie 1907, Dvůr Králové nad Labem, okres Trutnov
Svoboda Bohuslav 1900, Anna 1905, Jaroslav 1928, Rudolf 1929, Marie 1932, Horní Vlčkovice, okres Trutnov
Svoboda Josef 1939, Stanislav 1944, Marie 1908, Bohumila 1936, Jesenice, okres Rakovník
Svoboda Rudolf 1871, Jan 1944, Vilemína 1937, Anna 1876, Veliká Ves, okres Louny
Svobodová Františka 1870, Podlešice, okres Chomutov
Šebesta Jaroslav 1884, Jaroslav 1910, Jaromír 1942, Libuše 1916, Dolní Vlčkovice, okres Trutnov
Šebesta Bohuslav 1903, Milan 1934, Marie 1912, Podlesice, okres Chomutov
Šebesta Jaroslav 1908, Podlesice, okres Chomutov
Šebesta Václav 1901, Jaromír 1934, Marie 1912, Vilémov, okres Chomutov
Šlégrová Anna 1876, Podbořany, okres Louny
Šmíd (Šmýdl) Štěpán 1898, Jaroslav 1922, Josef 1924, Anna 1896, Nepomyšl, okres Louny
Šmydlová Marie 1910, Vintřov, okres Chomutov
Šnajdr (Šnýdl) Bedřich 1890, Zdena 1888, Božena 1890, Bruntál, okres Bruntál
Šnýdlová Žofie 1879, Chrástany, okres Louny
Špaček Vratislav 1910, Vitčice, okres Chomutov
Štenc Václav 1940, Anna 1919, Žatec, okres Louny
Šulc Václav 1872, Marie 1872, Josef 1880, Miloslava 1881, Libědice, okres Chomutov
Šulc Miloslav 1909, Bedřich 1916, Libědice, okres Chomutov
Šulc Jaroslav 1892, Anna 1896, Podlesice, okres Chomutov
Šulc Josef 1899, Jaroslav 1930, Vlastimil 1936, Božena 1900, Podlesice, okres Chomutov
Tichý Jan 1877, Veliká Ves, okres Louny
Toman Josef 1874, Josef 1905, Jaroslav 1929, Marie 1881, Marie 1909, Marie 1939, Veliká Ves, okres Louny
Toman Josef 1912, Julie 1889, Podbořany, okres Louny
Tošner Jaroslav 1903, Jaroslav 1934, Božena 1908, Marie 1931, Krásný Dvůr, okres Louny
Tošner Bohuslav 1933, Václav 1938, Anna 1915, Chrástany, okres Louny
Tošner Josef 1893, Marie 1898, Tušimice, okres Chomutov
Tošner Josef 1907, Miroslav 1933, Bohumila 1905, Marie 1936, Vilémov, okres Chomutov
Tošner Stanislav 1921, Nové Mesto nad Váhom, okres Nové Mesto nad Váhom
Urbanová Marie 1866, Český Dub, okres Liberec
Urbanová Alžběta 1905, Věra 1919, Anna 1892, Vitčice, okres Chomutov
Valenta Alexandr 1899, Petr 1901, Alexandr 1930, Jaroslav 1935,

Božena 1903, Marie 1927, Anna 1933, Zdena 1940, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Vávra Alois 1877, Josef 1892, Jaroslav 1923, Julie 1896, Nepomyšl, okres Louny
Vávra Josef 1908, Stanislav 1931, Miloslav 1945, Marie 1912, Marie 1939, Žihohejn, okres Cheb
Vávrová Božena 1923, Bruntál, okres Bruntál
Veltruský Josef 1869, Rozálie 1875, Božena 1920, Chrástany, okres Louny
Veltruská Marie 1912, Brody, okres Louny
Veltruský Václav 1908, Chrástany, okres Louny
Veltruský Josef 1902, Antonín 1906, Vlastimil 1935, Miloslava 1908, Božena 1923, Zdena, Libědice, okres Chomutov
Veltruský Rudolf 1920, Brody, okres Louny
Veltruský Josef 1889, Podlesice, okres Chomutov
Vitobský Václav 1934, Olga 1901, Anna 1874, Mýtina (Starý Albenreuth), okres Cheb
Vitebská Božena 1907, Marie 1932, Veliká Ves, okres Louny
Vocásek Josef 1887, Anna 1900, Bruntál, okres Bruntál
Vocásek František 1886, Karolína 1886, Božena 1922, Němčany, okres Louny
Vocásek Jaroslav 1919, Věra 1919, Němčany, okres Louny
Vorla Marie 1911, Marie 1934, Bohumila 1935, František 1904, Bojislav 1931, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Vrla Václav 1873, Anna 1885, Podlesice, okres Chomutov
Vrla Václav 1913, Anna 1914, Pavlína 1938, Anna 1942, Podlesice, okres Chomutov
Zahradník Josef 1899, Marie 1902, Marie 1860, Václav 1927, Chrástany, okres Louny
Zápodocký Anna 1905, Jaroslav 1930, Václav 1934, Josef 1938, Marie 1938, Vladislav 1944, Nepomyšl, okres Louny
Zápotocký Marie 1893, Josef 1892, Josef 1930, Anna 1928, Mašťov, okres Chomutov
Zápotocký Anastazie 1906, Václav 1906, Václav 1930, Mašťov, okres Chomutov
Zvaryčová Žofie 1932, Vitčice, okres Chomutov
Žatecký František 1882, Julie 1888, Marie 1928, Jaroslav 1915, Nové (Německé) Třebčice, okres Chomutov
Žatecká Marie 1908, Miluše 1940, Marie 1944, Josef 1910, Vladislav 1939, Veliká Ves, okres Louny
Žatecký Václav 1913, Podlesice, okres Chomutov
Židlický Ladislav 1908, Ladislav 1938, Anna 1911, Marie 1933, Helena 1935, Bruntál, okres Bruntál
Židlická Antonie 1879, Krásný Dvůr, okres Louny
Židlický Jaroslav 1907, Marie 1908, Marie 1978, Ludmila 1936, Václav 1931, Žatec, okres Louny
Žiromský Vladimír 1893, Anna 1893, Mašťov, okres Chomutov
Žitný Václav 1899, Jaroslav 1946, Karolína 1911, Miroslava 1933, Buškovice, okres Louny
Žitná Marie 1886, Krásný Dvůr, okres Louny
Žitný Jaroslav 1893, Marie 1897, Bedřiška 1902, Božena 1921, Marie 1932, Mariánské Radčice, okres Most
Žitná Marie 1866, Václav 1862, Miroslav 1935, Mašťov, okres Chomutov
Žitný Bohuslav 1903, Josef 1930, Marie 1910, Němčany, okres Louny
Žitný Vladimír 1912, Josef 1927, Marie 1871, Velká Chmelištná, okres Rakovník
Žitná Anna 1902, Jaroslav 1931, Vitčice, okres Chomutov

Marie od Žytomyru

Jsem už osmdesátiletá babka, zatím mi paměť slouží. Na našem celorepublikovém setkání 26. 11. 2016 jsme byli vyzváni naší tehdejší předsedkyní, abychom napsali životní příběhy různých lidí. Pokusím se o to. Tento příběh mi vypravovala paní Marie až v roce 1993, zapsala do sešitu a já ho dovezla do Prahy panu Hofmanovi.

Byla jedna česká vesnička, Vysoká se jmenovala, u Žytomyru. Po první světové válce se Volyň rozdělila a východní část Volyně připadla pod Rusko a západní Volyň zas pod vládu Polska. Na východní Volyň se začaly zavádět kolchozy, kolektivizace zemědělství a větší majetky lidí byly znárodněny.

Rodina Marie byla považována za kulaky, měli 20 ha polí a k tomu stroje, které je zapotřebí při zúrodnování polností.

Marie měla v té době už známost, chodila s místním chlapcem Stanislavem. V noci přišel se strýcem za Marii, že ví, že její rodinu odvezou někam na Sibiř, nebo do jižních států a chtěl si svoji milou zachránit. Doporučil jí, aby utekla z domova.

Marie se vydala na cestu k tetě, která bydlela až na hranicích s Polskem, musela ujít asi 130 km. Chvilí šla pěšky, občas jí někdo svezl na voze, když se jí ptali kam že jde, říkala, že je učitelka a vždy pojmenovala nějakou vesnici, která byla poblíž její cesty. Došla k tetě, ale u ní byl ubytovaný policajt. Marie to vyřešila tak, že přes den byla u tety – policajt byl v práci - a nocovat chodila k jiným příbuzným. Mezitím Stanislav odešel za prací do dolů na Donbas, aby na něj úřady nemohli. Jenže v dolech byla velmi těžká práce a z Donbasu odešel a jel za Marii na venkov. Ve vesnici Vysoká, se to nějak dozvěděli a už to nebylo bezpečné, pobývat u této tety. Odjeli spolu k dalším příbuzným do Kyjeva.

Marie si vzpomněla, že její doklady budou v Moskvě na českém velvyslanectví. Protože dříve rodina Marie chtěla se vrátit do Československé republiky a museli svoje doklady tam odeslat, ale výjezd jim nepovolili. Marie chytrá dívka si napsala o svoje doklady a už se mohli se svým snoubencem vzít. Změnilo se jí příjmení a už nebyla hledaná.

V té době byl v Rusku velký nedostatek jídla, dokud byli rodiče Marie ještě na svém hospodářství, tak jim posílali potraviny. Později vyvezli rodiče do jižních států a bratra 19r. neznámo kam, více se o něm nic nedozvěděli.

Marie se už mohla svobodně pohybovat, nebyla hledaná - měla jiné příjmení. Dokonce jela s manželem na návštěvu za rodiči na jih. Později rodiče byli přesunuti na Sibiř, poblíž

Bajkalu. Marie s manželem žili v Kyjevě, manžel chodil pracovat do továrny, kde se vyráběly traktory a on tam byl údržbářem. V roce 1936 se jim narodil syn Stanislav. Do Kyjeva prý přijel z Československé republiky pan Slánský a byl u nich na návštěvě. Po několika dnech co odjel pan Slánský, přišli k nim brzy ráno dva muži, že Stanislav musí jít do práce, že ho tam potřebují. Jeden muž stál u dveří a druhý byl uprostřed světnice. Marie radila manželovi, aby se teple oblékl, on sice namítal, že je teplo, a ten muž u dveří na Marii pokýval hlavou – bylo to jasné, že Stanislava odvádí NKVD-policie. Marie byla těhotná, čekala druhé dítě, za 14 dnů se narodilo. Od Stanislava dostala zprávu – byla napsaná na obalu z cigaretového papírku, vyhodil jí z vlaku a prosil lidi, aby to poslali na uvedenou adresu, kde prý bylo – vezou nás na Kolymu, odkud není návratu. Představte si, že Marie tuto zprávu dostala.

Vypukla válka a Marie sama v Kyjevě s dvěma malými dětmi. Rozhodla se a odjela za rodiči na Sibiř. Ona měla svoje doklady v pořádku, mohla volně cestovat. Tam si našla práci, byla vedoucí kuchyně. Pracovaly tam i ženy vdovy, muži jim zahynuli ve válce a Marii sesadili z toho místa, že je dcera kulaka a sedí si v teplíčku. Dali ji na práci k řece, kde musely ženy posouvat klády dřeva, co plavaly po řece Jenisej, některé klády zůstaly viset na mělčině. Marie neuměla plavat a málem se utopila, odmítla tuto práci dělat. Dali jí pracovat do tajgy k dřevorubcům, musela jim vařit, bylo jich asi 40 osob. Děti byli u rodičů. Navštívit je mohla jít jen v neděli a musela ujít 20 km domů a zase v neděli se musela vrátit a zpět opět 20 km. Byly tam velké mrazy, když se jim narodilo telátko tak ho museli v zimě vzít do světnice. Ze dveří jim visely rampouchy. Seno pro kravičku museli sušit se sítkou přes obličej a domů ho vozili až napadl sníh - na saních.

V době co pracovala v té jídelně tak měla přece více času. Chodila do lesa sbírat různé plody a i medvědí česnek a ten vozila do města 70 km nevím jak, ale za ten česnek vždy prý utržila slušné peníze. Marie byla šikovná Češka, uměla hezky vyšívát a i plést, svoji práci též prodávala. Utržila dost peněz a koupili si tam už domek.

Někdy v roce 1946 jí napsala teta z Volyně, že se plánuje nám Čechům odjezd do vlasti. Marie neváhala a začala vyřizovat pro rodiče doklady, aby mohli odjet na Volyň. Prodala domek a měli peníze, potřebovali se dostat vlakem do Moskvy. Měli štěstí, že ve městě měli známé a přesunuli se k nim už i se zavazadly. Zjistili, že na jízdenky je fronta nejméně 500m dlouhá ve čtyřstupu. Zase pomohli známí známých a jízdenky jim bokem sehnali. Nastala otázka, dostat se do vlaku, prý je všechny nastrkala oknem do vagonů, a to už měla dalšího chlapce, asi dvouletého. Celkem jich bylo 6 osob – 3 děti a 3 dospělí. Ve vlaku se netopilo a byl velký mráz, ale jeli směr Moskva odjížděli ze Sibiře prý přesně 31. 12. 1946. Přijeli do Moskvy a museli se přesunout na jiné nádraží. Ještě, že měla rodiče s sebou, pomohli hlídat zavazadla a děti. Marie to všechno sama odnosila. Přijeli do místa rodiště a teta dětem uvařila krupicovou kaši a oni prý nevěděly co to je. Na výjezd do Čech museli mít potvrzení, že jsou obyvateli Volyně. Zapracovali jejich peníze za domek, tučný úplatek dopomohl, že toto potvrzení získaly. Podařilo se jim vše zařídit a jeli s transportem do Čech a 13. 3. 1947 byli v Košicích, paní Marie mi říkala, že vystoupila z vlaku a líbala naši zem. Dodatek - já jsem se Standou chodila do jedné třídy a dokonce jsem s ním i seděla v lavici, že je z Volyně to jsem věděla, ale že byli na Sibiři to ne, to mi jeho maminka vypravovala až po sametové revoluci. Před několika dny jsem byla navštívit Standu a chtěla jsem na něm, aby mi něco o Sibiři řekl, nedostala jsem z něj nic, prý si na nic nepamatuje.

Text: Soňa Nováková - Šircová, foto: ilustrační, zdroj: Canva

Příspěvky na tisk prosinec 2025 - leden 2026

Region Vyškov:

Příspěvek na činnost: Josef Koňák 500 Kč, Růžena Urbánková 200 Kč, Marie Lusková 200 Kč, Alena a Miroslav Pěničkovi 1000 Kč, František Masařík 500 Kč, Jiří a Soňa Bačovští 1000 Kč.

Příspěvek na projekt Volyňské kořeny:

Dana a Miroslav Kubovi - N.Jičín / Kunín 1500 Kč, Kavárna LK a spol. – Hladké Životice 750 Kč, Soňa a Jiří Bačovští – Lysovice 1000 Kč.

Region Žatec

Bečvář Jindřich 300 Kč, Bělohávková Lenka 200 Kč, Fořtová Helena 200 Kč, Grunclová Irena 400 Kč, Hmíčková Jaroslava 300 Kč, Jirkovská Alena 200 Kč, Jonášová Marie 500 Kč, Kadavý Miroslav 500 Kč, Kadavá Marie 300 Kč, Konopásková Helena 200 Kč, Lešák Miroslav 200 Kč, Mižigárová Naděžda 300 Kč, Mlejnková Helena 200 Kč, Nízky Jaroslav 200 Kč, Ransdorfová Vlasta 300 Kč, Skalníková Ludmila 250 Kč, Šlechtová Marie 700 Kč, Vodička Jaroslav 200 Kč, Wagnerová Eleonora 100 Kč, Sulovská Bohumila 300 Kč, Dvořáčková Eliška 200 Kč, Koppová Jiřina 200 Kč, Černá Antonie 200 Kč, Černý Miroslav 300 Kč, Řapková Božena 200 Kč, Kahounová Jaroslava 200 Kč, Tomešová Helena 100 Kč, Litvinová Irena 300 Kč, Buchal Viktor 200 Kč, Mašek Bohumil 200 Kč, Mašková Vlasta 200 Kč, Šulitková Anna 200 Kč, Šulitka Bohumil 200 Kč, Horáčková Marie 200 Kč, Hejdová Jiřina 100 Kč, Hlaváčková Anna 200 Kč, Maršíková Dagmar 300 Kč, Měkynová Pavla 200 Kč, Podolníková Slávka 200 Kč, Řehoř Jan 200 Kč, Řehoř Zdeněk 200 Kč, Řehořová Božena 200 Kč, Kudmáčková Emilie 300 Kč, Bechynský Jiří 200 Kč, Beranová Drahomíra 200 Kč, Brynda Jaroslav 200 Kč, Hlaváček Josef 200 Kč, Hlaváčková Zdeňka 200 Kč, Křížová Marie 200 Kč, Malá Jana 200 Kč, Šindlerová Olga 200 Kč, Šírová Květoslava 200 Kč.

Region Hlavní město Praha

Ing. Alexandr Drbal 100 Kč, Rostislav Kaufman 200 Kč, Jan Toušek 200 Kč, Jaroslav Marek 200 Kč, Emilie Vacková 500 Kč, Ondřej Boček 300 Kč, Ludmila Fňukalová 200 Kč, Josef Krouský 1 000 Kč, JUDr. Václav Mastný 100 Kč, manželé Balladovi a paní Pithartová 1 000 Kč, Jiřina Vajnerová 200 Kč, Mgr. Ing. Krzysztof Knop 866 Kč, Alena Podaná 300 Kč, Vladimír Martinek 200 Kč, Klaudie Hrušková 700 Kč, Olga Sykáčková 200 Kč, Irena Vaníčková 100 Kč, Halina Hotovcová 200 Kč, Helena Masopustová 1 200 Kč, JUDr. Dagmar Nygrínová 300 Kč.

Region Brno:

Viktor Haken 200 Kč, Marie Pechalová 300 Kč, Drahomíra Volfová 200 Kč, Soňa Kutková 200 Kč, Miroslav Rejchrt 200 Kč, manželé Duřkovi 400 Kč, Josef Mlejnek 700 Kč, Miloslava Kepřtová 100 Kč, František Kounek 200 Kč, Libuše Hlavsová 200 Kč.

Region Olomouc:

Josef Novák 600 Kč.

Region Šumperk:

Jana Krupičková 300 Kč.

Region Mohelnice:

Kuchař Jiří 700 Kč, Nováková Jana 200 Kč, Holátková Marie 50 Kč.

Region Litoměřice:

Ing. Petr Pánek 1000 Kč, Gabriela Toullová 700 Kč, Anna Edrová 200 Kč, Jiřina Nováková 700 Kč.

Region Chomutov:

Anna Chloupková 200 Kč.

Region Uničov

Ing. Jiří Niče 500 Kč.

Region Moravskoslezský

Rostislav Zeman 700 Kč.

Region ŽATEC

V únoru oslaví 65 let paní **Blanka Mazzaová** z Kvasilova, nyní Meclov, 90 let paní **Antonie Novotná** roz. Petržílková z Rovna, nyní Most. V březnu oslaví 60 let **Petr Čejka** z Kopče, nyní Chomutov, 86 let **Marie Hejdová** z Hulče Č., nyní Kolečovice, 82 let **Helena Konopásková** z Dubna, nyní Žatec, 95 let **Vlasta Mašková** (roz. Šrajbrová) z Pokos, nyní Žiželice, 92 let **Božena Řehořová** roz. Jindříšková z Pokos, nyní Žatec, 103 let **PhMr. Alžběta Solodunová** z Křemence, nyní Karlovy Vary. Do dalších let přeje hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

Region PRAHA VYŠEHRAD

V lednu 2026 oslaví své krásné 86. narozeniny **Crhonková Anna** roz. Šťastná v Kostopole, nyní bytem Aš, dále oslaví 76. narozeniny **Ing. Miloslav Košťál** z Vladimír-Mirohoště. Nyní bytem Radvanice, **Volný Vladimír** z Olšanky oslaví v lednu své nádherné 78. narozeniny, nyní bytem Sušice.

RNDr. Lešner Tomáš z Rovna oslaví v lednu překrásné 78. narozeniny. Nyní je bytem Teplice v Čechách.

A rovněž v lednu oslaví své krásné 78. narozeniny **Seveláková Darie** ze Zdobunova, nyní bytem Krupka.

Všem našim oslavencům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a životní pohody.

Region HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

V únoru oslaví 90 let **Antonie Kadrabová** z Verby, nyní Praha, 84 let **Jan Toušek** z Hulče České, nyní Uhlířské Janovice.

V březnu oslaví 92 let **Vlasta Hrabáková** z Podhájců, nyní Praha, 88 let **Halina Balladová** z Novokrajeva, nyní Nové Strašecí, 83 let **Jaroslav Marek** z Malé Zubovštiny, nyní Kuřivody.

Jubilantům přejeme do dalších let životní pohodu a pevné zdraví!

Region CHOMUTOV

V únoru oslaví 80 let paní **Ludmila Haldovská** z Plosky, bytem Údlice.

V březnu oslaví 96 let pan **Jaroslav Ludvík** z Teremna, bytem Jirkov.

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví štěstí a spokojenosti.

Region BRNO

V únoru oslavuje 89 let pan **Viktor Haken** ze Sklíně, nyní Moravský Krumlov, 84 let paní **Irena Kučerová** roz. Nechvilová z Podcurkova, nyní Svitavy.

Oběma oslavencům přejeme pevné zdraví a životní pohodu do dalších let.

Region OLOMOUC

V březnu oslaví 89 let paní **Emilie Kuřecová** z Moldavy, nyní Město Albrechtice. Jubilantce přejeme pevné zdraví a životní pohodu do dalších let.

Region TACHOV

V lednu oslaví v Olbramově 91. narozeniny paní **Libuše Jarešové** z Olšanky a v Kozolupech 86 let pana **Josefa Loukoty** z Kopče.

Pan **Josef Lipchavský** má místo narození Kuňov-Plužna, žije nyní ve Stříbře a dožívá se 82 let, paní **Jiřině Pulerové** z Holovně bude 88 let a oslaví je v Tachově. Z Holovně pochází i další naše členka paní **Růžena Roubalová**, která žije v Městě Touškově a oslaví 81. narozeniny. Paní **Anně Rajmové** přejeme ve zdraví a pohodě setkání se svými nejbližšími při příležitosti oslavy krásných devadesátin v únoru v Tachově.

Všem oslavencům za všechny naše členy srdečně blahopřejeme.

Region LITOMĚŘICE

V únoru oslaví 70 let **Miroslav Kučera** z Litoměřic, 80 let **PaedDr. Jaroslav Moravec** z Třebenic, 82 let **Anna Edrová** ze Zavidova.

V březnu oslaví 65 let **Alena Kučerová** z Litoměřic, 75 let **Vlasta Koudelová** z České Kamenice, 83 let **Ing. Jiří Bohatec** z Českého Boratína, 88 let **Vladimír Gabriluk** z Ostroga.

Všem oslavencům přejeme do dalších let jen to nejlepší.

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V únoru slaví paní **Milena Bullová** roz. Špačková, bytem Dolní Lutyně – 65 let; a pan **Ladislav Hirš**, nar. Šestákov, bytem Stachovice – 86 let.

V březnu slaví paní **Alena Boumová** roz. Davidová, bytem Kopřivnice – 61 let; paní **Marie Stiborová** roz. Dragounová, bytem Nový Jičín – 75 let; pan **Ing. Josef Šindelář**, nar. Hladké Životice, bytem Krnov – 75 let; a pan **Vladimír Knob**, nar. Ulbárov, bytem Fulnek – 87 let. Všem jubilantům přejeme dny plné hlavně zdraví, vitality, pohody, radosti, spokojenosti a také štěstí.

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československá obchodní banka a.s., Poštovní spořitelna, Rožtýlská 1, 225 95 Praha. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, tel: 728 351 726, e-mail: m.necasova@seznam.cz. Děkujeme.

Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Ve Zpravodaji jsou použity obrázky z fotobanky Canva. Číslo vydání 1/2025. Redaktorka: N. Chejnovská, E. Langpaulová. Příspěvky nejsou honorované, nevýžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu: zpravodajscvp@seznam.cz nebo na N. Chejnovská, Dlouhý Újezd 202, 34701 Tachov. Tiskne: MH Tisk, Bubenská 43, 170 00 Praha 7 Holešovice. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod ev. č.: MK ČR E 5901. Termín pro zaslání příspěvků do č. 2/2026 je 27. 3. 2026. www.scvp.eu. Toto číslo vyšlo 12. února 2026. Číslo 2/2026 vyjde v dubnu.

Paní **Aleně Boumové** se omlouvám za opomenutí blahopřání v minulém roce, kdy slavila kulaté narozeniny. Jana Hiršová

Region PODBOŘANY

V únoru a březnu slaví tito jubilanti: **Vladimír Bohuslav** z Podbořan 75 let, **Vladimír Cajthamr** z Jezírka, nyní Siřem, 95 let, **Jiřina Heviérová** (roz. Jirásková) 85 let, **Lidie Koppová** z Podbořan slaví 81 let a **Marie Sybková** 91 let. Všem jubilantům i těm, kteří zde nejsou jmenováni, přejeme dny plné zdraví, vitality, pohody a radosti.

Region MOHELNICE

V březnu se dožívá 86 let paní **Fritscherová Anna** z Rožanky, nyní Loštice. K těmto krásným narozeninám přejeme hodně zdraví a spokojenosti.

Region VYŠKOV

Paní **Šimková Zdeňka** (roz. Vendolská) z Martinovky, nyní bytem Hranice na Moravě, se dožívá 82 let. Srdečně gratulujeme a přejem hodně zdraví, štěstí a spokojenosti do dalších let.

Region ŠUMPERK

V únoru oslaví krásných 80 let paní **Jiřinka Bednářová** ze Šumperka a 90 let paní **Evženie Pavlíčková** z Velkých Losin.

V březnu oslaví 78 let paní **Helena Davidová** ze Šumperka, 65 let paní **Iva Hlavsová** ze Šumperka a 74 let paní **Helena Zajícová** ze Šumperka. Všem oslavencům blahopřejeme a přejeme hodně štěstí a pevné zdraví.

Region BROUMOV

V měsíci lednu oslaví životní jubileum - 93 let pan **Josef Holý** z Alexandrovky, nyní bytem Nové Město nad Metují a 88 let paní **Marie Tomášková** z Hrušovic na Volyni, nyní bytem Koclířov. Srdečně gratulujeme a přejeme hodně zdraví.

NAŠE ŘADY OPUSTILI

Region Teplice

V polovině ledna nás bohužel navždy opustila dlouholetá členka našeho regionu paní **Emilie Reichlová** z Teplic, narozená 5. 7. 1938 v obci Bojarka na Volyni. Čest její památce!

Region Litoměřice

Dne 4. ledna 2026 zemřel dlouholetý člen našeho sdružení **Bohumil Škrabal** z Bojarovky v nedožitých 85 letech, posledně bytem Encovany. Upřímnou soustrast rodině a pozůstalým.

Region Podbořany

V lednu zemřela paní ve věku 83 let paní **Miroslava Kalkusová**, rozená Plosová. Pochází ze Sofievky a žila ve Vroutku. Upřímnou soustrast rodině.

Vzpomínka

Dne 19. 1. 2026 uplynuly dva roky od odchodu našeho tatínka a dědečka **Miroslava Šturmy**, narozeného v Burščovce. Vzpomíná rodina a blízcí. Ke vzpomínce se připojují také členové regionu Podbořany.

